

ÚJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 13. SZÁM,

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 MÁRCIUS 27.
5797 NISZAN 6.

Ézsau és a lencse

Írta: dr. Frenkel Jenő, szegedi főrabbi

Sokmindenben csalódott, aki azt remélte, hogy a háború után megváltozott idők kövekeznek, aki azt hitte, hogy az esztendőkön át társát milliószámra gyilkoló ember, ha egyszer leteszi kezéből a fegyvert, rácsmél tetteinek szörnyű voltára és végre megérti, hogy lehet olyan életforma is, amelyben nem egymás pusztítására törnek, hanem egymás segítségére törekcszenek az emberek. Sokmindennek megváltozására gondoltunk és mi zsidók azt is vártuk a bekövetkező új világtól, hogy mi is megkapjuk azt az önrendelkezési jogot, amit más népekkel kapcsolatban kívánni már régen idejénmulta dolog.

Az emberiség azonban — úgy látszik — nehezen hajlandó a „kényelmes“ szokásokon változtatni. Ma is napoként százak és ezrek esnek áldozatul világszerle fegyveres harcoknak és ma is változatlanul fennáll a zsidókérdés, melyet most is mindenféle „jóindulatú“ tanácsokkal akarnak megoldani. A tanácsok közül a legidőállóbb az, amely „csupán“ annyit kíván tőlünk, hogy hagyjuk el hitünket. Ha lemondunk tiszta Egyisten-vallásunkról, akkor megszűnik minden ellenszenv, ami most még kísér bennünket.

Valóban egyszerű módja lenne ez az évezredek óta fennálló kérdés megoldásának. De vannak, akik meglátják, hogy ennek a tanács-

nak megfogadása öngyilkosságot jelentene a zsidóság számára és felismerik, hogy sugalmazói a zsidó közösség legveszélyesebb ellenségei. Mert tanácsuk megfogadása nem öngyilkosságot, hanem annál is rosszabbat jelentene. Az öngyilkos megszabadul földi szenvedéseitől, de azok a testvéreink, akik megfogadták a „jóakaratu“ tanácsot, bizony fájóan tapasztalták, hogy a rémséges közel-múltban a legszörnyűbb szenvedéseket, a jelenben pedig az előítélet-keltette ellenszenvet tovább is meg kell osztaniuk velünk. A tanácsadók azonban kitarthatóan folytatják munkájukat és mi egyre fokozódó csodálkozással figyeljük, hogyan lehet ilyen fáradhatatlan kitartással szolgálni a hitlenség, az ősi közösségtől való eltántorítás „nemes“ eszméjét.

A mai napon azonban új hang szállott felénk a tértől berkeiből. Elhozta a posta folyóiratuk legújabb számát és amint annak egyik cikkét olvasom, közben vissza kell tekinteni a címfeliratra: vajjon igazán a „jó pásztorok“ küldték ezt a lapot? Hiszen itt szembefordulnak elveikkel, itt a hit elhagyása ellen emelik fel szavukat. A cikk címe: *Ézsau és a lencse*. Jelenet. Szereplők: Lelkész Braunné. — Braunné: Azért jöttem, hogy megmondjam: vissza akarok térni az izraelita vallásra. — Lelkész: Mikor keresztelkedett meg? — Braunné: Ezelőtt kilenc év-

vel... — A párbeszéd folytatódik. Braunné megmondja, hogy azért akar visszatérni, mert így reméli elérni a Joint támogatását, a lelkész pedig, hogy szándékától elterítse, elmondja neki Ézsau esetét a lencsével.

Amikor most Braunné és a lelkész párbeszédébe beleszólunk, nem a vallást vákiztatni kívánó Braunnénak, hanem a lelkésznek kell igazat adnom. Valóban elítélendő dolog kihasználni a bajbajutottak szerultségát és csak akkor adni az éhezőnek egy kis lencsét, ha eladja elsőszülöttségi jogát. Valóban embertelen dolog anyagi javak nyújtásáért hitehagyást követelni.

Igazat mondott a lelkész, de igazat mondott Braunné is, amikor azt felelte, hogy kilenc éve keresztelkedett meg... Mi emlékszünk arra az időre. 1938-at irtunk akkor. Zsidótörvény fenyegetett. Akkor még nem származásunk, hanem vallási hovatartozásunk miatt fosztogatnak bennünket: gyárban, irodában, üzletben kenyerét vesztette, aki nem gondoskodott idejében arról, hogy az uralkodó felekezetek tagja legyen. Emlékezzünk: csoportosan jöttek a Braunnék és a Braunnok a rabbisági hivatalokba. Volt, aki lehorgasztott fejjel, szegénylősen, csendben sutogta el személyi adatait és volt, aki zokogva vett búcsút. A megjelenés formái eltérők voltak, de az indok mindenütt ugyanaz: „A

kenyérért teszem, nem is a magam kenyeréért, hanem az enyéim, elaggott szüleim, kisdud gyermekeim kenyeréért.“ Ártatlan ezrek és tízezrek kezéből ütötték ki akkor a kenyeret és mégis hiába kerestük akkor a „hü-buzgalmi újságok“ban, nem találtuk a példázatot a lencséről. Nem is lett volna akkor találó a példázat, mert akkor nemcsak lencsét adtak az éhezőknek, hanem ruháját laszaggatták, testét megmaggdosták, lelkét megulázták — nem is az éhesen hazajövőnek, mert nem volt hová hazajönni az éhezőknek.

Rá kell mutatnunk a különbségre. Akkor hitlenségükért elvették testvéreinktől azt a kenyeret, amiért becsülettel munkálkodtak. Elrabolták tőlük, amit évtizedek tisztés tevékenységével szereztek. Most pedig... Tengerentúli testvéreink, hogy megmentsék a pusztulástól a zsidóságnak a deportáció poklából visszakerült maradékát, ajándékokat juttatnak számukra. Eleinte e juttatások a legszükségesebb tápszerrek és ruhaneműek voltak. Ujabban a vallásos szertartások betartásának megkönnyítésére és a hagyományos szokások megőrzésére, a rászorultak részére purimra szeretetesomagokat, peszáchra maceszt küldtek. Elfogulatlan, józan megítélés szerint ilyen juttatásra nem tarthat igényt, aki hitét elhagyta, ősi közösségét a vész idején megtagadta és tőle most is távol

Ára 1 forint

marad. Az ilyen alkalmazkodóknak, a minden oldalról hasznát kereső opportunusoknak felhorkanását megértjük. Nem is várunk mást tőlük. Csodálkozunk kell azonban azokon a lelkeseken, akik mindig szentségre és önzetlenségre hivatkoznak.

De ha megértjük Braunné válaszáat, ha visszagondolunk arra, ami kilenc évvel ezelőtt történt, mily örömmel iudkasszálták akkor egyesek az elsőszülöttségi jogot, amikor még leucészt sem adták érte — ha erre gondolunk — nem csodálkozunk...

Követendő példa

A következő levelet kaptuk:

„Az infúzió alatt, amikor az életmiserbeszerzés nagy nehézségbe ütközött, a Joint-től ebédjegyeket kaptam. Ezt én mindig kölcsönnek tekintetem: adomány elfogadása reám nézve lealázó lett volna. Tartozásomat ime szívek kinyitására. Bátor vagyok 500 forintot megfizetni, kérve, szíveskedjenek ezt az Izraeli Hál. Községhez juttatni azért, hogy ez az összeg valamely gyermek-akció javára használható fel.

Gszinte köszönetem kifejezésével maradtam

tiszteletteljesen
SZIRÁNY JENŐ

*

Megvalljuk, hogy régen kaptunk levelet, amelynek tartalmát nagyobb örömmel fogadtuk volna, mint Szirány Jenőét. Végre valaki, aki nem fedkezett meg arról, hogy az inség napjaiban nyújtott támogatást Hál. megfizetni, sőt visszaszolgáltatni, ha az illető anyagi viszonyai erre már módot nyújtanak. Szóval ez a cselekedet követendő példát.

A Szakszervezeti Tanács döntése a szombattartó munkavállalók ügyében

A Szakszervezeti Tanács hivatalosan értesítette az Águdat Izrael vezetőjét, hogy írásbeli beadványukra a következő döntést hozták: „amennyiben szombattartó munkavállalókat kívánnak alkalmazni, ilyen irányú kérésüket a szakmai közvetítő irodáknál (tanácsokat illetően a Szakszervezeti Tanács osztályánál) megfelelő igazolással névszerűen kikérés formájában előterjeszthetik. Irodáink vezetőinek utasítást adtunk, hogy ilyen kéréseket indokolt esetben elgitsék ki.”

Pészách ünnepe elé A Chómece és Mácó törvénye

Keletlen kenyérrel nyújtottak Izrael rabszolgatartó kényurai a rabszolgaságban szülő ősöknek Egyiptomban. Így a kovásztalan, keletlen lepény egymagában is az elszenvetelt rabszolgaság szimbóluma és emlékeztetője. Azzá lett az ősök számára már a megváltás órájában is, amikor ama Niszán hónap tizennegyedikének délen a felszabadulás bekövetkezett, anélkül, hogy Izrael népe ezt a felszabadulást elősegítette, vagy saját erejéből kiküzdötte volna. Hiszen rabszolgá volt még akkor is, amikor az isteni gondviselés kegyelme megváltotta a rabigából, a kivonulás órájában ennek a felszabadult népnek még annyi ideje sem volt, hogy utatvaló kenyérének tészáját megkelessze, mert a kényur kényszerrel szellette az ország elhagyására. Nem volt még egyszer szabad, amikor az isteni megteremtés utolsó szíjait a kényurra és csak az isteni oltalom védő szárnyai alatt hagyhatta el a több évszázados nyomorúság, szenvedés és embertelenség sötét tanyáját. Így lett a kovásztalan kenyér ünnepe és a kovásztalan kenyér élvezetének szerlatlasi emléke és egyben vallomás ama tényről, hogy az emberi méltóság elengedhetetlen alapkövetelményei: szabadságunkat és örendelkezési jogunkat csak mint az isteni gondviselés esodás sorsvezetésének ingyen ajándékát nyertük el, hogy érte elkötelezzük magunkat, az így nyert szabadságot Isten szolgálatába állítani. Aki tehát Izrael gyermekei közül a Pészách ünnep történelmi alapját megtagadva „chómece“-t élvez, az csele-

vő tagadással fejezi ki, hogy megveti azt az alapot, amelyen népünk léte, szabadsága és hivatása nyugszik és kizárja magát Izraelnek istentiszolgáló közösségből. Ezzel szemben a „mácó“ élvezetével kifejezésre juttatjuk, hogy készséggel és tudatosan hozzákapcsoljuk sorsunkat népünk sorsához, hogy komoly határozottsággal és buzgó lélekkel vállaljuk a sorsközösség és a közös hivatás minden terhet és követelményét, mert részesei akarunk maradni Izrael hivatásának a történelem minden alakulásaiban; függőségben és szabadságban, a szétszóródottságban és Izrael szent földjén, ahol mindig Ő vezetett bennünket, az Örökkévaló, Izrael őrzője!

Buzgó lelkiismeretes pontossággal tartották be apáink és anyáink az első szolgaság és felszabadulás emlékeit felújító isteni parancsokat, bár a több évezredes történelmi távlatban töpülhatott az egykori sanyarúság fájdó érzése. Nekünk pedig, akik egy újkori egyiptomi rabszolgaság iszonyatos mártíromságának friss emlékeit hordozunk szellett szívünkben, nekünk mennyivel inkább kell a véráztatott időkben is megnyílvannia és a felszabadulásban megnyíllatkozó isteni gondviselés kegyelmét meghálálnunk az isteni parancsok, az emlékeztető szerlatások buzgó teljesítésével. Akik itt maradtunk, így tiszteljük meg mártírjainkat, de egyben így építjük a zsidó jövőpéldét is a zsidóság szelleméhez való hűséggel. A „chómece“ és „mácó“ szimbóluma újra élő szimbólum a mi számunkra!

Dr. FISCHER BENJÁMIN
Iőrabbi

Pészachi tudatvalók chómecekről és káserolásról

A nyolcnapi Pészách ünnep alatt tilos a chómece élvezete, birtokunkban tartása és ebből következő a chómece eltakarításaának köteleessége.

Mindenféle chómece élvezete a pészachi idő alatt nemcsak közvetlen táplálék gyanánt tilos, hanem tilos a chómece használatának is. Ugyanez a tilos a chómeceval kevert dolgok élvezete, vagy használatának. Chómece dolgokat a tilalom idején birtokunkban megőrizni is tilos. Edényeket és minden olyan tárgyat, amiket chómece elkezéshez használtak, csak akkor lehet Pészách alatt használni, ha azok előírás szerint minden chómeceanyagotól mentesítve lettek, azaz káseroltattak.

Niszán hó 14-én, azaz erev

Pészách napján délelőtt megkezdődik a chómece-tilalom. Chómece azt azonban csak reggeli fél 9 óráig lehet. Azonkor már nem eszünk chómece, de mácol sem eszünk az esti szederig. A chómece közvetett élvezeténél, azaz használatának határideje délelőtt 11 óra. Ekkor már nem lehet chómece zsidó birtokában. Olyan chómece, amely a Pészách-ideje alatt zsidó birtokában maradt, illetve szabályszerűen nem adatott, Pészách után sem szabad élvezni. A chómece eladására alkalmas eladási szerződés szövege nyomtatásban kapható.

A chómece eltakarítása 3 aktusból áll. 1. *Bediko*, a chómece felkutatása. 2. *Biur*, a talált chómece megsemmisítése és 3.

Bitul, a tulajdonjog feladása azon chómece névze, amit nem találtunk meg, vagy nem semmisítettünk meg. Az eljárás a következő:

Erev Pészáchot megelőző estén (ezidén csütörtök este) egy szál viaszgyertya fényénél felkutatunk minden helyet, ahova chómece kerülhetett, a talált chómeceket összegyűjtjük (rendszeren egy fakandában) mánap reggelig bekötve megőrizzük és délelőtt 11 órakor elégetjük. A még este és mánap, azaz erev Pészách reggelén, előgyasztandó chómeceket külön kell eleni. nehogy elkallódjon. A felkutatás alkalmazásával előzetesen *Bróchót* mondunk, mely a Haggada elején található meg és közvetlen utána mondjuk el a kijelentést, miszerint minden chómece, ami még birtokunkban lenne, olyba vétessék, mint gazdálán, egyenlő a föld porával. A szöveg a Haggadában található.

Csak olyan edényt, vagy evőeszközt káserolhatunk, amelyet előzőleg már legalább 3 napig használaton kívül helyeztünk. *Fedények*, vagy ilyen tárgyak, amelyek a forró vízben megrogálódnak, pl. enyvvel ragasztott részekből álló dolgok, akár ha csak az illető evőeszköz nyelve van ragasztva, nem alkalmasak káserolásra. *Aggagedényeket* egyáltalában nem lehet káserolni. A káserolásra alkalmas tárgyak előbb jól megtisztítandók, fém tárgyakról a rozsdát eltávolítandó. Amint így nem lehet teljesen megtisztítani, azt nem is lehet káserolni. Ezért vizsgáljuk meg először a tárgyakat, vajjon alkalmasak-e a káserolásra.

A káserolási eljárás a következő:

Fedényeket és olyan fém edényeket, amikben viabn főttek chómece, vagy evőeszközöket egy nagyobb fazékba vagy üstbe helyezzük, azt forró vízzel teleöntjük és beléje áttűzített vasdarabokat vagy kőveket dobunk, botakarjuk és egy ideig gőzben hagyjuk.

Zománcos fém edényeket lehetetlen káserolni; ha a szükség ezt követeli, kisebbmértű izzítással lehet káserolni akképpen, hogy élénk tűzes parázssal feltöljük. Viszont olyan fedényeket, melyekben víz nélkül főztek chómece, pl. serpenyőket, tepsiket és az u. n. sült csak oly magas izzítással lehet káserolni, hogy a fém szikrázzon. A tűzhely vasfelületét is erős izzítással káseroljuk akként, hogy faszénparázssal vörösen izzóra tesszük. Ugyanígy káseroljuk a gázfűzőhely vasrészeit is.

Mozsarat, melyben erős izu chómeceot főttek, parázssal feltölthetünk.

Vizes leveket és poharakat, miket csak hidegen használtak, egyszerűen vízben áztatjuk 3 napig és a vizet naponta felcseréljük.

Ne felejtünk el a mácolból „chállo“-t venni!

5707 Niszán 2.

1947 március 23.

PESTI IZR. HITKÖZSÉG
RABBISÁGA

Válaszuton

Irta: dr. Benedek László

A Pesti Izraelita Hitközség a felszabadulás óta először fog választani. Ez a választás most, eltekintve a mult ilyen vagy ehhez hasonló aktusaitól, tényleges választást jelent és az az út, amit a pesti zsidó polgár az urnáig meg fog tenni, valóban választatot fog számára jelenteni. Itélkezni fog nemcsak a mult politikája felett, de azok felett is, akik a felszabadulás óta a Hitközség ügyeit intézik. Az ítélet nem könnyű azok számára, akik nem ismerik a Hitközség belső életét. A multról most nem akarok beszélni, azoknak következményeit mindenki a saját bőrén tapasztalhatta. Az — főként a gazdag emberek klíkjából és a hozzájuk tartozó befolyásolt értelmiségből álló vezetőség — tökéletesen csődöt mondott akkor, amikor tényleg vezetni kellett volna. Saját maguk bőrén és vagyonuk mentésén kívül semmivel sem törődtek, de még ezt is olyan ügyefogyottan csinálták, hogy nyilvánvaló a vezetőszerepre való alkalmatlanságuk. Így hát nem lett volna csoda, hogy ha a felszabadulás elcsúszta volna mindannyiukat és egy teljesen új tömeget a zsidóságnak hozta volna előtérbe. Sajnos nem ez történt, a forradalom elmaradt, illetve igen enyhe és kíméletes formában zajlott le és ennek következményeként egy koalíció vette át az ügyek intézését. Ez a koalíció igyekezett a maradék zsidóság problémáit megoldani egészen mostanáig, több kevesebb sikerrel.

A koalíció súlyos teherrel indult el. A régiak közül bentmaradtak csak mint megfigyelők vettek részt a munkában és a dolgok természetéből folyik, hogy holdogán figyeltek volna meg mindent, ami sikertelenség. Bent voltak a koalícióban a cionisták is, akik mindkét szemükkel Palesztina felé néznek és így a demokratikus építő munkában csak annyiban tudják kivenni részüket, amennyire ezt a Palesztina munka megengedi. A cionisták munkáját természetesen cionista célkitűzések vezetik és ha benne is van programjukban az együttműködés a demokráciával,

ez az együttműködés semmi esetre sem a demokrácia erősítésének céljából történik, hanem azért, hogy szabadon tudjanak az ereci életre előkészülni.

A pesti zsidóság most választást előtt áll. Választania kell aközött, hogy lerombolja a légvárakat és beleilleszkedik-e realitásokba. Részt vegyen-e a népi demokrácia felépítésében, vagy leképző táborokban készüljön egy olyan kivándorlásra, amelynek feltételei különösen a baseli konferencia eredménytelensége után nincsenek adva. Nem élietiünk magunk által foltelt és elképzelt illúziókban és ha semmi más, csak a valóság számbavevése döntene el jövőbeli magatartásunkat, akkor is be kellene látnunk, hogy számunkra nincs más út, mint résztvenni a népi demokráciáért folyó küzdelemben, támogatni azokat, akik őszintén hisznek a fejlődés irányában, amely továbbra is csak belé felé tarthat. Egyes egyedül a népi demokrácia az, amely a zsidóság részére az élet- és biztonsággarantált tudja. A népi demokrácia lehetőségei biztosítják a zsidóság számára mindazt, ami a félelem nélküli élet kifejlődésének alapfeltételeihez tartozik.

Lelkiismeretesen vizsgáljuk meg ifjúságunkat, mindannyiunk személynét, mire neveljük. Szembeállítjuk őket a haladó világgal irreális álmokért? Kivándorlásra nevelni gyermekeinket akkor, amikor a kivándorlás már régen nem ki, hanem bevándorlási kérdés, akkor, amikor a palesztinai életlehetőségek szinte napról napra romlanak, vétkes könnyelműség. A maradék zsidósággal nem szabad ilyen játékokat üzni. Nacionalista frázisok, hangzatos szótárak könnyen megzavarják az elnyomásból felszabadultak lelkét, de ezzel csak azt érhetjük el, hogy idegenek lesznek attól az országtól, ahol élnek és mint idegenek, egy újabb antiszemita hullám kiállításának lesznek okozói, szembekerülnek a haladással, a magyar néppel.

Mi a logikus és könnyen megmagyarázható érveken túl azonban még érzelmi

okokból is válasszuk a másik utat. Ugy érezzük, hogy a magyarságnak egy része ártatlan azokban a szörnyűségekben, amelyek a multban velünk történtek. Nemcsak a nyilas pártszolgálatosokat kell nézni, hanem azokat is (ha kevesen voltak is), akik életüket kockáztatva rejtgettek bennünket és akik nap, mint nap hozták be a Gettó falai közé a hamis papirokat és az életet jelentő ennivalót. Mi zsidók akarunk maradni, mi nem akarjuk az évezredek tradícióit elvetni, mi úgy látjuk azonban, hogy a zsidó gondolat fenntartása nem kívánja szükségképpen a magyarságtól való elkülönülést, ellenkezőleg, úgy látjuk, hogy a zsidó hitünk és meggyőződésünk összefér azzal, hogy magyarok vagyunk. Mi nem a zöldséges és karszallagos testvért látjuk abban, aki a villamoson szemben ül velünk, hanem azt a söker munkást, aki a Horthy rezsim alatt börtönökben selymődött és éppen úgy átszenvedte a reakció minden szörnyűségét, mint ahogy a zsidóság átszenvedte azt. Ez a közös sor kötelez bennünket arra, hogy harcoljunk együtt azokkal, akiknek szintén a halálukat jelentené a reakció feltámadása.

Az összeesküvés tanulságai élesen mutatják meg az utat, amelyen haladnunk kell. Nem bagatelizálhatjuk el a veszélyt és nem állhatunk azoknak az oldalára, akik az ilyen kísérlet hallatára azt mondják, hogy a Horthy-Béthlen rendszer nem is volt olyan rossz a zsidóság számára. Ezek az emberek azokra a zsiros üzletekre gondolnak, amelyeket a rendszerrel kötöttek és már ellejtették a botbűntetéstől kezdve a nuncius claususon át a fajvédő törvényekig mind azt, ami a kis zsidóságot ugyanúgy nyomta, mint ahogy nyomta a dolgozó munkásságot is és a magyarság legnagyobb számú társadalmi rétegét, a nincstelen és kisbirtokos parasztságot is.

A mostani választás tehát nemcsak azt kell, hogy eldöntse, hogy ki fog a Sip utcában elnökölni és hogy kik fogják a hitközségi intézményeket vezetni, hanem el fog dönteni az is, hogy merre akar a magyar zsidóság haladni. El fog dönteni, hogy akar-e élni egy népi demokráciában, ahol minden ember egyforma, ahol nincsen különbség ember és ember között és ahol az egyik dolgozó megheccsüli a másikat, akár milyen annak a faja vagy vallása, vagy nyelve, vagy élni akar továbbra is abban az országban, amelybe őt a 30 éves fasizmus kényszerítette. Gondolkodó ember részére nem lehet nehéz a válasz. Kötnek bennünket zsidó tradícióink, együtt érzünk a palesztinai küzdő és harcoló zsidósággal, de éppen úgy hozzánk tartoznak a zsidókat egyenjogúsító márciusi ifjak szabadságharcosai is és a magyar mult demokratikus küzdelmei. Lássuk be: nehéz a demokratikus pártok harca a fasizmus, az antiszemizmus ellen, ha mi önkéntes faji különállást hirdetünk. Mi követeljük a demokrácia minden tényezőjétől az antiszemizmus elleni harcot, de ne csak követeljük, hanem segítsük is helyes magatartással. Lássuk be: a faji elkülönülés magyarellenes és demokráciellenes, a demokrácia vállalása, harcainak segítése a helyes zsidó magatartás.

Választásunk nem lehet kétleget. Bele kell illeszkednünk szervesen a magyar demokráciába, segítenünk kell a mesterségesen felhúzott választási lebontásban és erőitlenünk kell azt a népi folyamatot, amely meghozza mindannyiunk számára a béke együttélés lehetőségét, a félelem nélküli életet és a mult sötét árnyainak visszavonhatatlan felszámolását.

Héber könyvek, : alesz, T'filin

Jahrzeit-tábla készítését vállalja. MEISELS KÖNYVKE-RESKEDŐ, VII., Dob-utca 13. VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS.

Jó és olcsó falügöny-

tartó, sín és gőrgővel. Folyó-méter: 27 Ft. Képfértek nagy választékban. Telefon: 224-23-6. Bethlen Gábor-utca 7.

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

VIDÉKI HITÉLET

Veszprém

Eensőséges ünnepség színbélye volt március 2-án a veszprémi zsidó hitközség imaháza. A felszabadulás óta első ízben hangzott el papi tanító szó Hochmuth Ábrahám, Kiss Arnold, Hoffer Ármán és Kua Lajos elárult gyűléseztében. Az esti istentiszteleten a hitközségnek újszólván minden egyes tagja megjelent és mély megindultsággal hallgatták dr. Komlós Ottó székesfehérvári főrabbi szónoklatát. Az előimádkozást Karvay László kántor végezte. Utána a fehérvári asztalnál gyűltek össze a hitközség tagjai, ahol dr. Steiner Andor elnök meleg szavakkal köszöntötte dr. Komlós Ottót, a késégkerület főrabbiját és kérte, hogy színteljen érdeklődést a veszprémi zsidóság vallási életének. Dr. Komlós főrabbi válaszában ígéretet tett, hogy a veszprémi zsidó élet lehetőségességeit gondozását szintén feladatának fogja tekinteni. Utána Karvay László kántor héber és jiddis dalokat énekelt a közösség tetszésétől és tapsaitól kísérve.

Másnap reggel a felszabadulás után született első gyermekeknek hitvalló ünnepsége volt, dr. Komlós Ottó főrabbi ennek az eseménynek szimbolikus jelentőségét mellátta és mondta az örömapának az előadását ajándékként, egy ezüst serleget.

A veszprémi zsidóság országos viszonylatban is talán a legnagyobb veszteségeket szenvedte el, a régi lélekszámnak csak 4% maradt életben. A jelenlegi hitközségi elnök, dr. Steiner Andor igazgató-főorvos nagy buzgalommal és hozzáállással irányítja ezt a szomorú, de igen lelkes kis gyűléseztet.

A Zalaegerszegi Chevra Kadisa

Március 9-én tartotta közgyűlést, melyben a Chevra Kadisa elnöki megalakult. Grósz Imre hitközségi elnök nyitotta meg a közgyűlést, utána Fried József rabbi h. szép beszédében megalapította a Chevra Kadisa hitvalló és buzdította hivatást és huzdította hivatást, hogy amintendkor a vallás szellemében gyakorolják a szeretet, ugy az élettel, mint a halottakkal. Ezután a választás következett.

Választották Klein Gyula elnöknek Márkus Kálmán, Brener Ignácot, gondnokoká Zsigmondot és Déri Istvánt, előjárókká Steiner Lajost, Steiner Sándort, Rechnitzer Erőst, Mayer Andort és Blum Lászlót. Az új elnök megköszöntötte a bizalmat és megemlékezett a régi vezetőkről, akik közül egy sem tért vissza Auschwitzból. Utána ígéretet tett, hogy tőle telhetően mindenkor a Chevra Kadisa szolgálatára áll.

Sábbosz Hágódau

Peszach ünnepét megelőző szombatnapunk a mi — nagy szombatunk: Sábbosz Hágódau. Ezen a napon a jövő megváltásának reménye érződik: Eljáhu próféta jelenik meg a nap próféciájában, az a próféta, akiben a hagyomány a hírnököt látja — a jobb jövő hírnökét. Eljáhu a régi tanítások szerint egy eljövendő Peszach előtt meg fog jelenni és hirdeti majd a messiási kor közeledését: „Majdan Én elküldöm számotokra Eljáhu prófétát, mielőtt eljő az Örökkévaló nagy és félelmetes napja. Ő fogja az apák szívét a fiukhoz téríteni és a fiuk szívét az apákhoz, nehezen eljőnek és atokkal sujtam a földet. Majdan elküldöm Én számotokra Eljáhu, a prófétát, mielőtt eljő az Örökkévaló nagy és félelmetes napja.”

Máledáchinak, az utolsó prófétának, hirdetése ez: mintegy 2400 évvel ezelőtt hamozottak el szavai, olyan időben, amikor a vallásos lelkesedés, világossága csak halványan derengett. Isten nevét dicsérték napkelteitől napnyugtáig, mégis a kétkedés szelleme uralkodott a lelkeken. Izrael akkor elvesztette hitét önmagában is és nem tudta, miért kell szolgálnia Istenét, miért kell megtartania az Ő parancsait.

Valami megrendült a zsidó lelkekben, mint ma is — ezért a próféta a lelkek megújítását követelte. Szinte a mai idők gyermekeihez szóló szavai: „Nagyon vakmárrá váltak a ti szívetek ellenem, ugymond az Örökévaló, de ti azt mondjátok: Hát mit szólunk ellened? Azt mondjátok: Céltalan szolgálni az Istent és mi hiszünk abban, hogy örizzük, amit ránk bízott. Örizzél és hűgylevten járunk az Örökkévaló, a Seregek Urának színe előtt.”

Elégedetlenség él a zsidókban, a múlt fájdalmát, ártatlanság szenvedését látjuk csak a azt hiszik, minde sem bíró, sem igazság a világban. Ezért elfordultunk a vallástól, annak tanításától és parancsaitól. Amde most a megváltás ünnepének közeledésén fordulunk ismét Isten felé, járunk a vallás útján az örök tanításokban és birtokoljuk a hagyományok megszentelt örökségét. A békés ünnep előtt Isten szól hozzánk: „Felgyűg számotokra, Neveimnek tisztelői, az igazság napja és gyűgynylást hoz sugaras színyain... Emélekeztetek Mózes szolgámnak Tórájára, amelyet meghagytam neki a Hórebbon egész Izraelre, törvényeket és rendeleteket.”

KATONA JÓZSEF

A rákospalotai hitközség munkája

A Rákospalotai zsidó hitközség mindössze három-három zsidó lélek tért vissza Rákospalotára. Otthonaikba, hazájukba érkezve ugyanaz a szomorú kép fogadta őket, mint az ország többi részén élő megmaradt zsidókat. Melind Ábrahám vezetésével azonnal sikerült a lakásokkal és ingóságokkal kapcsolatos eredeti tulajdonosainak megkeresni. A Joints segítségével és a gyermekotthont vezetőlek, a cionista láborat Meisel Arthur szervezte meg. A rákospalotai zsidóság hitközségi elnöke, János János írányítja. A Nőegyletet Schönfeld Lajosné vezeti. Hecceg Miklós a kulturális bizottság elnöke gondoskodik arról, hogy magas színvonalú rendezvények, előadások révén a rákospalotai zsidóság tudomást szerezzen az országot a politikai és szellemi törekvésekről, amelyek az egyetemes zsidóság keretén belül végbemennek. 1946-ban a régi szabályok tiszteltben tartásával Lichblum Jenő választották meg hitközségi elnöknek. Az új vezetőség nagy munkát látott el dolgozott ki a szétállt intézmények helyreállítására. Ennek a munkának az elvégzéséhez a hitközség minden tagjának erkölcsi és anyagi támogatását sikerült megnyerni. Az első két kulturális Sós Endre és Gellért Endre tartottak előadást.

Jászberény

A súlyos csapások után vallásilag újjáéledni akaró hitközség március 15-én ünnepélyes istentiszteleten emlékezett meg a márciusi szabadsághősökről. Az istentiszteleten résztvevő dr. Rosenthal Manó budapesti rabbi a hívőkkel, valamint a különböző felekezetek, pártok és hatóságok küldötteivel szívből foglalt meg a templomban nagyhatású beszédben szót az emberi eszményekkel párosuló szabadságról és hitet tett a magyar zsidóság hűségéről a demokratikus köztársaság iránt.

Keszthelyen

Ünnepélyes külsőségek között folyt le a felszabadulás után elsőknek született zsidó gyermekek, Rosenberg Vilmos és Völner Livia, valamint Goldschmidt Ignác és Kálmán Lenke Misia passzítája. Megjelent a hitközségi előjárósága, dr. Lukács Mihály elnökkel az élén, aki leendőket beszédével köszöntötte a keszthelyi hitközség legfiatalabb tagjait.

Műhildorfi 5. Waldlagerből

Webermann Adolf névsorl hozott haza egy a felszabadultakról, mint az ott elhunytakról. Érdeklődni lehet Király-u. 14. II. 1., délután 5-7.

Meghívó

a World Jewish Congress magyarországi szekciójára Országos Bizottságának 1947. évi március hó 31-án, vasárnap d. e. fél 11 órakor a Postai Izs. Hitközség dísztermében (Budapest, VII., Sip utca 12.) tartandó

rendes ülésére

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés beterjesztése.
2. 1946. évi számadások beterjesztése.
3. Ináltványok.

Az ülésen jelen lesz dr. GERHARD M. RIEGNER, a World Jewish Congress központi vezetőségének tagja (Genf), aki beszámol a Zsidó Világkongresszusnak a háború folyamán és a háború betörése óta kifejtett működéséről. Dr. GEYER ALBERT elnök

GROSZ ARNOLD

a budapesti orth. rabbiság felügyelete alatt levő vendéglő, pénzió

HAJDUSZOBOSZLÓ

Közvetlenül a fürdőbejárattal szemben és Dorozug 2. — Folyóvízes szobák. — Minden igényt kielégítő ellátás, olcsó árak. — Nyitás máj. 1. E l ő j e g y e z h e t ő:

Grosz Arnold Ep. VII., Dob-u. 9. Tel.: 227-685

Glosszák a hétről

A SZEGEDI TÜNETÉSEKKEL ezeken a hasábon is foglalkozni kell. Miért? Mert a szegedi tünetésekből sem hiányzott az az antiszemita motívum, amely velejárója minden antidemokratikus szövetségnek, vagy csoportosulásnak!

Igen — ezerszer leszögeztük és egyetlen alkalmat sem mulasztunk el a tény további hangorlatására — az antiszemita természetes velejárója minden antidemokratikus szövetségnek, vagy csoportosulásnak!

Csupán sorrendi kérdések feltevések. Néha antiszemizmussal kezdődik és demokraciatellenes szölamokkal végződik. Néha pedig antidemokratikus bandahadúrással indul és antiszemita kurjantásokkal nyer befejezést.

Szöveden az utóbbi történet. A magyar demokrácia ellen kezdtek tüntetni a félrevezetett diákok és a végén antiszemita demonstrációba torokollott az egész.

A szegedi diákok — a helyett, hogy szorgalmasan tanulnak volna — a zsidó temetőben fejezték be tüntetésüket, mert hitelt adtak annak a fasiszta legendának, hogy „a hatóságok állni meggyilkolt társaikat titokban a zsidó temetőben földelték el.”

A zsidó temetőben azután kiderült, hogy ott az utolsó napokban senkit sem temettek el, amint a demokratikus hatóságok egytől egytől sem temettek el láb alól. A magyar demokrácia tudniillik nem követ fasiszta módszereket és az illetékes szervek az illetékes törvényes szervekre bízta, amelyek a legnagyobb nyilvánosság előtt tárgyalnak és a közvélemény ellenőrzése alatt hozzák meg ítéletüket.

*

A LANDAU-GYILKOSSÁG népbíróági tárgyalása új adatokkal járul hozzá a II. világháború keletkezési fejtegetésének történetéhez.

Ez a per is rávilágít — az orgoványi gyilkosok pere mellett — arra, hogy mennyire hüben fogant az az ugynevezett „szegedi gondolat” jegyében született rezsim, amelynek kikerülhetetlen következménye volt Szálasiék rémuralma!

De van a Landau-gyilkosság elkövetői ellen indított

eljárásnak egy másik tanulsága is. Erről a tanulságról az orgoványi per megindulásakor már írtunk. Ez a tanulság: semmit sem lehet büntetlenül elkövetni! Mindig eljön a felelősségrevonás órája! Néha napokkal, néha hetekkel, néha évekkel, olykor pedig csak évtizedekkel a gaztett után!

*

AZ ORGOVÁNYI ÉS IZSÁKI gonosztevők bűnpere most már hetek óta folyik. Valószínűleg még hetekig tart.

Ez a bűnper nagy és mély tanulságot jelent!

Ez a bűnper azt jelenti, hogy a gonoszság ideig-óráig — esetleg egy-két évtizedig is — megtorlatlanul maradhat, de a végén mindig eljön az ítélet napja! Nemcsak a tulvilágban, hanem ezen a világon is!

Hátha grasszáltak az orgoványi és izsáki gyilkosok, elérkezett a felelősségrevonás órája. Ma még csak a banditák egy csoportja áll bírál elött! De biztosra vesszük, hogy rövidesen a többi — Hejjas Iván és vezérkara — is sorra kerül!

*

OLVASSUK, hogy a Svájci Vöröskereszt — a különböző egyházak képviselőinek és a Zsidó Világkongresszus megbízottainak közreműködésével — megkezdte Genfben az ugynevezett „genfi konvenció” korszerű módosításának előkészítő munkálatait.

Olyan módosításokról van szó, amelyeket bennünket, zsidókat kétszeresen, tízszeresen, szárszorosan érdekelnek.

Az a terv merült fel Genfben, hogy az új „genfi konvenció” a politikai száműzöttek és vallási, vagy faji deportáltak jogállását a hadifoglyok jogi helyzetével azonosítsa!

Eddig ugyanis — mint a második világháború során kiderült — a hadifoglyokat védte a Nemzetközi Vöröskereszt működéséi szabályozó genfi határozmányok, de a

deportáltakat nem oltalmazta semmi!

Amikor a Vöröskereszt a civil üldözötteket pártfogásába vette, voltaképp nemzetközi jogszabály nélkül járt el.

Ezentul — ha az új „genfi konvenció” életbelép — lényeges változás történik. És a deportáltakat sem lehet, azonnali retorziók nélkül, kártékony vadak módjára lepusztítani.

Itt említjük meg, hogy az amerikai és angol zsidóság vezetői a második világháború idején már felkérték a washingtoni és londoni külügyminisztériumokat: deklarálják a hadifoglyokkal egyenlő kategóriájú személyeknek a zsidó deportáltakat. Ebben az esetben ugyanis minden deportált kivégzése, vagy bántalmazása hasonló eljárást vont volna maga után a szövetségesek kezében lévő német hadifoglyokkal kapcsolatban. Az amerikai és angol nemzetközi jogászok megátolták a kérés teljesítését, mivel az volt az álláspontjuk, hogy a „genfi konvenció” a deportáltakról nem intézkedik és egyoldalúan semmiféle rendszabályt sem lehet hozni. A formai jog győzött a józan-ság és emberiség szelleme felett!

A zsidó deportáltak százezrei és milliói — megfelelő egyezmény hiányában és kellő védelem nélkül — szabad prédái lettek a náci gyűlöletének és pusztító kedvének!

A készülő „genfi konvenció” nem támasztja fel a holtakat, de — a mártírok szelleme jegyében — gondoskodik az élőkért!

A holtak szörnyű áldozatvállalásából talán jobb élet fakad a holnap zsidó embe-reinek!

*

SZELLEMI ÉRTÉKEINK EMLEKÉT minden módon ápolnunk kell! Ne legyenek a feledés és enyészeté azok az alkotások, amelyeket a fasiszmus idején elpusztult zsidó írók és tudósok hagytak örökségül!

Ez a gondolat maradt bennünk csütörtökön este,

amikor felkeltünk a rádiókészülék mellől — Balassa Emil emlékestje után.

Könnyes szemmel láttuk magunk előtt, miatti a budapesti rádió Balassa-műsora lezajlott, azt az egykori szerkesztőségi kollégánkat, akiknek nem volt ellensége, csak barátja.

Több, mint egy óráig tartott Balassa Emil emlékestje. És ezalatt hallhattuk azokat a finom szavakat, amelyek némelyike ma már szinte népdalszerűen él a közönség széles rétegeiben, azokat a novellákat, amelyek elmúlt idők szép emlékeit idézik és azokat a jeleneteket, amelyeknek mesteri fordulataira még emlékeztünk a színházi előadásokból.

Reméljük, hogy mód kínálkozik előbb-utóbb Balassa Emil válogatott műveinek könyv alakban történő kiadására. Hiszem örökké igaz a régi latin mondás: Verba volant, scripta manent. A szavak elszállnak, az írások megmaradnak.

Kár lenne, ha Balassa Emil szavai elszállnának a múlt napokkal!

*

LEPEDŐNAGYSÁGU FELEHIVÁST intézett Dwight D. Eisenhower hadvezérlő, az Egyesült Államok vezérkarának főnöke az amerikai közönséghez — az európai zsidóság segítségére érdekében.

Itt fekszik írásztalunkon a New York Times egyik példánya. A hatalmas formátumú amerikai világlap egész oldalát betölti ez a felhívás, amelyből megtudjuk, hogy ez a nagy hadvezér, aki keresztény ember, elvállalta az United Jewish Appeal-nek, a legjelentősebb amerikai zsidó segítőszervezetnek az elnökségét.

Ki akarjuk ragadni Dwight D. Eisenhower segélykérési kiáltványának egy finoman megfogalmazott mondatát! Ez a mondat így hangzik: „Többre van szükségük, mint anyagi segítségre azoknak, akik Európában elszorították a brutális tirannizmust.”

A nobilis lelkületű generális tudniillik úgy véli, hogy nem mindegy az adakozás és a segítés szelleme sem. Más az, amit szépen és önmaguktól adnak az emberek és más az, amit ki kell belőlük kényszeríteni.

A hitlerizmust túlélő és a hitleri zsarnokság földi poklát végigszenvető európai zsidóságnak nemcsak egyszerű anyagi segítségre van

Goldmann étterem

ORTHODOX KÖSER KITŰNŐ KONYHA
VIDÉKIEK TALÁLKOZÓHELYE
LAKODALMAK RENDEZÉSE
HÍDEG FELVÁGOTTAK KAPHATÓK

A KISVÁRDAI MANDEL BERNÁT felügyelete alatt
KAZINCZY-UTCA 57, KIRÁLY-UTCA SAROK TEL.: 426-656

szüksége, hanem — az anyagi segítséggel együtt — éreznie kell az Óceán talsó partjáról átaradó szivjóságot és léleknevelést is.

A támogatásra szoruló európai zsidóság olyan patrónust kapott az *United Jewish Appeal* vezetését vállaló Eisenhower tábornokban, aki még a lélek igényeire is gondolt.

★

A *NAPILAPOK* közöttük a katolikus egyházi köröknek a fasiszta idők katolikus veszteségeiről szóló kimutatását.

Szemorv olvasmány!

Mi mélységes részvétellel megértjük a magyar katolicizmus veszteségeit és kegyelettel gondolunk azokra a katolikus papokra, akik a minden pozitív vallással szembeeső nácizmus áldozatai lettek!

De kérjük, hogy értsék meg a másik oldalon is a magyar zsidóság veszteségeit és gondoljanak ugyancsak kegyelettel azokra a rabbikra, akik haláltáborokban végezték életüket.

A fájdalom és a gyász nem való dicsekvésre, vagy fitogtatásra. Mi nem akarunk dicsekedni mártírjaink hatalmas számával, a meggyilkolt magyar-zsidó százazrekkel. De történelmi tény, hogy szinte kifejezhetetlen százegekben és valósággal eltörpül — a magyar-zsidóság veszteségéhez képest — minden más felekezet vesztesége!

(SÓS)

Kevés pénzzel

Sok pénzt nyerhet!

VEGYEN

Osztály-sorsjegyet

Húzás: április 12-én kezdődik

Félmillió forintot nyerhet

Sorsjegyek:

egész 32.—, fél 16.—, negyed 8.—, nyolcad 4.— Ft.

„Zsidó hatalmi túltengés“

Mintha ezt már mondogatták volna a közelmúlt sötét korszakban. Azt hittük azonban, hogy ez a bárgyú és minden alapot nélkülöző jelszó, amely csak arra volt jó, hogy a horogkeresztes és nyilas hatalmi túltengés tobzódásának utat nyisson, s alkalmat adjon a túltengők temperamentum-túltengésének a zsidóságon való levezetésére, a szégyenletes korral együtt elsüllyedti a romok között! De nem! A bárgyúság és agyatlanság mindig újra két és új esztrákt haft. Ime, ezt a levezetést fasiszta halandzsát ismét felidéztek az összeesküvők, akiknek tárgyalásán felolvasták azt az okmányt, amelyben a Magyar Község tagjai helyeslik a német megszállást, amit szerintük feltétlen katonai szükségessé tesz „a zsidó hatalmi túltengés és a baloldali aknamunka.“ Ezek a fajmagyarok, akik megint visszatértek a két keresztény nagyszülőhöz és a színárja ősekhöz, ki-mondták, hogy egyedül német segítséggel tudják megvédeni a hont, ezért kötelessége a közönségnek teljes erővel harcolni a horogkeresztes hadsereg oldalán. A német megszállás pedig azért kell, mert — ki tudja hányadszor — már megint a zsidók... A zsidók hatalmilag túltengenek. *Túltengtek három zsidótörvény után és azután, hogy ezeknek hatásaként már csaknem mindenki az utcán volt, s javában szálították a megsemmisítő táborok felé a túltengő zsidókat.* Ha nem volna olyan tragikus és elszomorító, amit ezek a kelekótya, félénkság alakok ki-agyaltak és nem volna olyan veszélyes az a nagyon is komoly játék a tüzzel, amit itt a demokrácia első két esztendei vívmányainak megdöntésére elkezdtek, akkor a tönkretett, agyonmüldözött, a lélekzetvétel-től is megfosztott zsidóság akkori helyzetének megvilágítására kicsit több kedvvel mondanánk el a nyomorék zsidó gyufaárusról szóló viccet. A gyufaárus odaáll a kávéházi asztal elé és reszelő kézzel kirakja hatalmas áruraktárát: a három-négy skatulya gyujtót.

— Mit csinál maga!? — ordít rá egy akkori hatalmasság, olyan mai összeesküvőféle.

— *Világuralomra török!* — válaszolta nyögve, dadogva, idegsokktól rángatózva a zsidó gyufaárus.

Hát ezek ellen a „világuralomra török“ és „hatalmi túltengők“ ellen kívánták a Ma-

gyar Község monoklis és zergetollas urai a német „segítségét.“

„Az elvi alapról a hitközség vezetősége nem tér le“

A Dózsa György-uti templomkörzet és Talmud Tóra Egyesület szombatmarasztaló összejövetele

A Dózsa György-uti templomkörzet és Talmud Tóra Egyesülete jólsikerült szombatmarasztaló összejövetelt rendezett március 22-én a körzet kulturtermében, melyen a házigazdái tisztelt *Radoányi Andor* előjáró látta el.

A körzet vezetősége nevében dr. *Lendvai Sándor* elnök üdvözölte a vendégeket, *Stöckler Lajos* a Pesti Izraelita Hitközség elnökét, dr. *Földes István* elnökhelyettesét, *Domonkos Miksa* ügyvezetőt, dr. *Katona József* pesti rabbit, dr. *Pásztor Józsefet* a Degob főtitkárát és dr. *Róth Jenőt*, az V. ker. körzet elnökét.

Dr. *Mandel Miklós* körzeti rabbi felszólalásában hangsúlyozta, hogy a nagy szenvedések után össze kell fogni minden erőt a magyarországi zsidóság érdekében akként, hogy a hit tanításai ott maradjanak a lelkekben, mert csak ennek az összefogásnak jogyében valósítható meg a magyar zsidóság félelemmentes élete.

Stöckler Lajos sajnálattal állapította meg, hogy az az egység, mely két év óta egybe-forrasztotta a hitközség vezetőségét a cionistákkal, most törést szenvedett. Elismeri, hogy ez az egység kompromisszumot követelt a cionista táborból, de ugyanakkor kompromisszumot követelt a magyar zsidóság nagy többségétől is. Bármi történjen is, az elvi alapról a hitközség vezetősége nem tér le. Annak a reménynek adott kifejezést, hogy nem kerül sor testvérharcra, mert nem szabad megbontani a zsidó egységet. Ha mindezek ellenére mégis harcra kerül a

sor, annak mindig elvi síkon kell mozognia.

Dr. *Földes István* szerint pozícióharcért nem szabad a magyar zsidóság érdekeit veszélyeztetni. A hitközség vezetősége hitet tett Erec Jisraelt melétt, vallotta és vallja a Herzli elvet, de vallja azt is, hogy a zsidó életnek a hit elvi alapján kell felépülnie. Ha azzal vádolják a vezetőséget, hogy a felekezeti vonalra tért át, vállalják ezt a vádat, mert zsidóbb zsidókat akartak nevelni. A jól végzett munka tudatával szívesen állnak a választók elé abban a meggyőződésben, hogy a vallási parancsoknak eleget tesznek.

Domonkos Miksa fejtette ki ezután, hogy a hitközség vezetői a zsidó közösségi munka érdekében mindig megleszik a kötelességüket és úgy érzik, ha vannak is nézeteltérések, mindnyájan chavérimok és vallják, hogy Cionból indult el a Tan és ha a nézeteltérések lekopnak, ismét együtt fognak haladni.

Dr. *Róth Jenő* a Csáky-utcai templomkörzet üdvözlését tolmácsolta és a vallásához ragaszkodó zsidóság ama véleményének adott hangot, hogy az ige sohasem fog eltűnni a zsidó ajkairól. Kérte a zsidó asszonyokat, hassanak oda, hogy a vallásukat elhagyó szándékozók térjenek vissza a zsidóság kebelébe.

Az összejövetel befejezésekor dr. *Mandel Miklós* rabbi összegezte a hallottakat és azok lényegét abban foglalta össze, hogy a zsidóságtól el nem választható a hit és a vallás.

A Pesti Izr. Hitközség

ünnepélyes

Széder-estét

tart 1947 április hó 4-én, este 7 órakor

a hitközség székházának dísztermében

Részvételi díj lefizetése mellett jelentkezni lehet a hitközség pénztáránál: VII. Sip-utca 12. l. 28. sz. alatt április 1-ig.

Inkvizíció

Írta: György Endre

MINDEN IDEGSZÁLAMMAL rádió-összeköttetésben vagyok a lengyel fővárossal, ott is azzal a tárgyalóteremmel, ahol az auszsvitzi embermészáros-üzemi parancsnoka ágát, harudik, védekezik és a világ minden táján éppen a bíróságok előtt dadogó társaihoz hasonlóan azt a szál- lógóvá vált monoton fülleufést mormolja maga elé: Nem tudtam semmit, semmiről! Hiszi a piszi — mondja a magyar szó- beszéd. De mi sem hisszük! Hogyan lehetne, amikor mint „gyakorlott” deportáltak, a ma- gunk tapasztalatából tudjuk, hogy még a kisebb hatalmu inkvizítorok is, nem ezek a fő- inkvizítorok, mindenképp, a legap- róbb megmozdulásról, a nemlé- téről is rendszeresen tájékoztak. Állandóan „résen” voltak, szí- meltek, vagy szimatoltak- tak kopóikkal, járták ke- resztül-kasul a tábor, vizsla- szemük reflektorával bevilá- gították a legeldugottabb zugba, ha pedig az irólájukban ültek, mint a nagyhasú pók a hálója közepén, halálhózzó rendele- ket adtak ki, irányították a gé- pezetet, amelynek kifejezetten és bevallottan nem volt más célja, mint embermészáros- el- pusztítás. Lehet az, hogy Höss urat eszerhen hagyja az emléke- zete és szorgalelkű életének éppen arról a nyilvánvalóság- osztályos eseményéről feledkez- nek meg, amikor a főnöke, a főbíró megbízta őt, a pokol főmesterét az európai zsidóság végleges „likvidálásával”? Hiszen minden bizonyos addigi érdemeinek elismerésül esett neki a választás és jutott neki a kiuntató bizalom, amit a Bu- dapesten tulontul jólismert Adolf Eichmann közölt vele Himmler megbízásából: Európa minden részéről 6—8 millió em- ber „érkezik”. Azt, hogy mit jelent ez a hotel-nyelvezetben használatos „érkezés”, Höss ur már tudta és — fájdalom — igen hamar megtudták maguk az érkezők: lengyelek, oroszok, jugoszlávok és az elavonított or- szágok zsidói is. Egy tízezer főből álló jugoszláv transport- ból mindössze 100 személy ma- radt meg. Voltak olyan orosz fogolyszállítványok, amelyeket az utolsó hírmondóig elégették- testüket pornyévá változtattak Auschwitzban. Egy lengyel há- nyafőiskolai hallgató a magyar zsidókról meg azt vallotta, hogy körülbelül negyvenezer zen- vedtek társulást az itteni égető- keményekben.

ES AKKOR arról fecsegek, azt a dajkamészt, amit a legk- sebb gyermekek (különösen az Auschwitzot járt, s ennek a ve- zér-ördögnek kezéigébe esett gyermekek) sem hisznek, ad- ják elő, hogy ők valami vastag brokátfüggönyökkel eltakart és hangfogókkal felszerelt szalon- ban üdítették végig az önmaguk

gyilkos rémuralmát. Az igaz, hogy vattacsomóval dugták be a füllüket és dunszós szőrzet- tel borították a szivüket, hogy ne hallják az egetverő sikolyo- kat és ezek ne rendíthessék meg őket. Sokan úgy vélik, hogy ép- pen ellenkezően: tágranyították hallócsőyüket, hogy a nékik egyedül élvezetes zene: a ha- lálhimenők hörgése a maga beethoveni komorságában szün- telenül átjárhassa. A borzal- makról nemcsak az alvezérek, hanem a fővezérek is tudtak. És nem csak utólag szerezték tudomást a spanyol főinkvizí- tor: Torquemada esközött is tulhaladó, háborzongató kínzá- sokról, hanem ezeknek ezernyi vallását, a tébolyult fantázia- dúz szüleményeit, ezt a pusztá- olvasásra is álmátlanosító elő- idéző és libabőrössé tevő szin- skáláját az ember sanyargatá- sának, üres órákban közösen tudták ki. Höss ur nem tudott semmiről, de maga hozott ha- lalos ítéleteket és ugyancsak ő írta alá tömegével azokat a ha- mis bizonyítványokat, amelyek a pokol künjait átszenvedő fog- lyok „természetes” haláláról tanuszkodtak. Szerencsére van olyan megmaradt tanúságtevő is, aki az SS főfoglár savószínű szemébe vághatta, hogy a bor- zalma valóravállásában teltett a hivatalos utasításokon; többet és gonoszabbat csinált, mint amit a berlini cédfőnökség tőle megkívánt. Ez pedig kolosszális teljesítmény! Mert a német fő- inkvizítorokat: Himmlert, Himmlert és a többi gyilkolásban tulzárnyalt, olyan halálne- met kiagyalni, amelyeket ezek a betegidegzett „vezérek” már ki- no próbáltak volna, nagyon ne- héz lehetett és bizonyos, hogy Höss ezzel magas megbízói előlt nagy érdemeket szerzett. A mi testvéreink hatalmas tömege is az ő keze alatt és a másik in- kvizítor kezének intésére lükt el a semmiségben, hogy vádoló lelkük most innét felbukkanjon a városi tárgyalóteremben. 1944 nyarán érkezett Auschwitzba a parancs, hogy a tábor vezetője kézzőljön fel a magyarországi zsidók elpusztítására. Naponta nagy transportnak kellett idő befutnia. De Isten uja, hogy erre az újabb hatalmas ember- áradatra már Auschwitz nem volt felkészülve. A meglévőknél is nagyobb halálhamvasztókát kellett volna építeni, de „a ter- vet nem valósíthattuk meg, mert már nem volt rá idő”. Ezt Höss jelentette ki sajnálkozóan és bá- natosan, mint aki lemaradt egy családost színelőadásról, vagy solva nem pótolható utazásról valami exotikus országba. Mert számára a tíz és tízezer hím- vadó test nem volt egyéb szin- tizjátéknál, a kétségbeesett ja- yok és utolsó sóhajok nem egyebek szórakoztató zenénél, amolyan kívánság-hangverseny- nél.

A KÖZÉPKOR KINZÁS-SZAK- ERŐI valóságban szégyenkez- hetnek tudatlanságukon, ha összehasonlítjuk vért és köny- nyetfakasztó munkájukat kései utódaik átkozott működésével. Ezek a középkoriak tanoncok voltak a náci mesterekhez, kü- lönösen a lágerrek vezetőihez képest. Ők viszonyultak ugyan a multba egy kis „alapanyag- ért”, de az akkor még kezdete- ges „technikát” utóélettelten tökéletességre fejlesztették. Hi- szen Thomas de Torquemada „csak” azt tanácsolta Ferdi- nándnak, hogy üzze ki a zsidó- kat Spanyolországból, amit ő meg is tett. De nem küldte őket a spanyol Auschwitzba. A fő- inkvizítorról „eltérjedt” ugyan, (amit a történészek megafol- tak), hogy nyolcezer embert máglyahalálra ítelt és nem gá- kamrákban, de égő-lobogó fa- haszokban elhamvasztott. Mind- ez, ha igaz volna is, összesen nyolcezer személy, nyolcezer szenvedő, nyolcezer pusztulásra szánt! Persze, egy is sok! De a mi időnkben és mi közlünk gáz és tűz martalékává vetett, emberföldi és földöntuli testi meg lelki kínzással sanyargatott hat és félmillió zsidó áldozathoz képest mégis elenyészően cse- kély! Az inkvizítorok pedig, akik nemrégiben elárasztották ezt az árva földet (hiszen any- nyi ember másvilágra küldésé- hez igen nagy apparátus és hő- séges segédszemélyzet kellett) csak igen győres hullanak a porba. Belgrádban kilenc olyan német háborus lánost ítéltek nemrégiben halálra, akik mint megszálló-parancsnokok „szán- talan büntényt követtek el a nép ellen, főmeggyilkosságokat hagytak jóvá és a zsidókat üldözték”. Varsóban pedig kivé- geket három náci-főnökért, köztük a Gestapo és a varói német rendőrség főnökét is. Mi volt, mekkora rémítő hatalma- ság akkoriban egy titkos ren- dőrcselt Ejszaka felriadt az álmából (amire minden oka megvolt), becsügette a hőér- ségét és már újabb ezrek és ezrek reszkelhettek. A rasztái főbíróvárszék kilenc német gyűfőttábori őrső süjtött le ha- lálbüntetéssel „az emberiség ellen” elkövetett bűncselekmé- nyek miatt. Nálunk két hoi gyilkost költöztet fel legutóbb, mert valóravállották azt a mun- kaszolgalatosok felé tövett fe- nyegetésüket, hogy „mindnyá- jan meg fogunk döglenni”. Egy- kük lefőt egy musz-ost, mert az- azonfőkeztelt fiatalember két- cső kakorított lefőt. Erét csak- ugyan emberhalál jár! De a két „keretes”, — a főhadnagy ur, meg a „szakaszvezető ur csinos” csallárdul bánt a reábirott ja- vakkal. A juhász szólnak eres- tette nyáját, illetve átkorogto a német farkas karóijába. Ez a vadállat pedig egyetlen éjjaka felfalt ezeröt száz szelid búrany- lát, mert csak zsidó vérről tu- dott táplálkozni.

Ilven aljasságokból, égrekiáltó bűnökkel áll az új kor inkvizí- torainak kínzó-lajstroma, amely- nek minden lapját amúgy vér fröcskölte be, hogy végül is az ok nélkül kiontott vér folya- má dagadt. Nem szívesen vá- kálók az amugyis meggyőfőrt szívek fájó érzésében. Nem ke- nyerem a mesterzéses köny- fűcsarás. Nem is ezért teszem. De egyszer már szükséges a hi- tetlen világ számára öszoállí- tani olyan szörény esokrészát, amelyet a gyötrelmek virágul- ból gyűjtöttem egybe. Ha ég, lobog, lizit a színe, ez azért van, mert a kresnatóriumok fa- lának tövében termelt és szir- mazra a hamvasztókemencék lángjának rótvörös fénye vet- tődött. Csak száz adatok, való- tények, eskü alatt vallott igaz- ságok sorakoznak egymás mellé, amelyek remélhetően felrúzzák a közömbösöket, a könnyen fe- lejtőket, a mindenbe beleenyug- vókat. Tűkór akar lenni a ha- zugok, a rosszul emlékezők, a semmiről nem tudók számára. (Hiszen Mach Sanyó, a volt szlovák belügyminiszter is azt vallotta, hogy nagyon sajnálja a szlovákiai zsidók szörnyű sor- sát, de nem tudta, hogy mi fog velük történni, amikor a de- portálásukba beleegyezett!) Tekintsenek bele és megrökönyö- dötten fogják vizionálni igazi arcukat!

(Az emberiség ellen elköve- tett bűnök egész sorát követ- kező cikkünkben adjuk.)

Kézbesíthetetlen bergeni belsni levelek

Central Committee Bergen-Belsen az alatti leveleket küldte vissza azzal, hogy címzettüket nem sikerült megtalálni. Fel- adók jelentkeznek levélükért Psali Jar. Hilkönég, VII, Slip-u. 12. I. 16.

Roseenthal Etta, Goldberg Irén. Helon Lektoritok.

László Magda (feladó Hevesi Ferenc).

Roth Olga és Weiss Margit.

Leichtmann Ignác és Nelly.

Rub Évike (feladó Fischbein Géza).

Susie Schmebel a. Elisabeth Sander.

SZEMED VÉRED, GYÓGYÍTOD HA SZEMÜVEGED:

Optifot
LÁTSZER ÉS FOTOSZAK- ÜZLET
TERÉZ-KÖRUT 48.

A szikszói

17. hitközség Emlekműhözteségén ezennel felhívja mindazokat, akiknek hozzátartozója, rokona vagy ismerőse Szikszóán vagy a szikszói nagyhírközsége (varosú községe) 1939-1945-ig vagy vonult be munkaszolgálatra, de vissza nem lért és azt kívánják, hogy ezen mártírok nevei a már készülő emlékmű mérványtáblán megörökítve legyenek.

küldjenek nevenként bevésési díj címén 20 forintot jelen felhívás megjelenésétől számított 8 napon belül.

Felvezetői név két névnek számíthat. Az idős elöregedéskorban tekintettel a későbbi időpontban érkező bevezetéseket nem vehetünk figyelembe. Felvezetéseket köszönhetően forrunk. Felvezetéseket szikszói és a pénztárgyakokat dr. Szikszó Sándor ügyvéd, Szikszó elnöke kéri.

Keresés

Hilmyer Ede keresi Montevideo megtelepedését

Hilmyer Miklóst,

volt zalaúji lakos, született 1909-ben. Nevezetesen Zalaegerszegről Auschwitzba, majd onnan Ravensbrückbe deportálták. Szülei: Erőss István és Erőss Katalin, Budapest, Amerikailakó 57. Szeretőkörhöz, H. 48.

Keresők

Neumann Ernőt,

szül. 1916-ban 1943 január havában léte el, az orosz fronton

Neumann Sándort,

1928-ban született. Magyar-Borosszas környékén került orosz fogdába. Aki tud rólok valamin, értesítsen. Sándor Ernő tenléte, Debrecen, László-utca, 13.

VENDÉGLŐ,

konyhai berendezések, szék, asztalok olcsón. Tel.: 139-274. Képzőművészeti utca 38.

Perzsaszőnyegek

OLCSÓ ÁRUSÍTÁSA UNGÁR Király-u. 11 és Rákóczi-ut 42

Amerikába

akar utazni?

Úgy az átadó

üzletének

üzemének

eladását

FELLNER PETER

gyorsan intézi

Szt. István-kr. 30.

(Károly-térnél)

Új telefon: 129-792.

„Maradék-zsidóság“

A Budai Izr. aggok és árvák menházegyesületének évkönyve.

Szerkesztette: dr. Benoschofsky Imre.

Mik vagyunk voltaképpen és merre tartunk?

Ezt a két kérdést a felszabadulás előtt és után a megkínzott, jelenét szenvedő, múltját sirató, jövőjét kereső zsidóság minduntalan felvetette és igazán sokan, vannak a közösséggel gyógyító orvosok és vajkosok, igaz és hamis próféta, elmélyült gondolkodók és színesbeszédű propagandisták, akik mind „mit mutatni“ akarnak e maradék zsidóság számára. Céljában tehát nem újszerű a budai menházegyesület évkönyve, amikor újra a „maradék-zsidóság“ életének végső kérdéseire keresi a választ. Annál újszerűbb a könyvben megszólaló tudósok, papok, publicisták, írásművészek hangja és magatartása kérdésekkel szemben. Ennyi komolysággal, felelősségérzetrel, őszinteséggel, alázattal alig nyultak még a mai zsidóság nagy kérdéseire. Két évnek kellett elmulnia, a felszabadulás óta, amíg a kommunizmus, a nagyrészt propagandisztikus célú és értékű, papirosizált irások sűrű rengeloge után végre eljutottunk e könyv egyes cikkeiben a „zsidó sebek“ után egyes zsidó (nem bűnök) hanem „hibák“ nyílt megbeszéléséhez. Végre eljutottunk cikkeikhez, amelyekkel szemben lehet ellenvélemény — mert van véleményük, amelyekkel lehet vitalkozni — mert érezni rajtuk, a szerzők önmagukkal való vívódásának hosszú óráiban születtek meg.

A bevezető cikkek veszteségeink nagyságát teszik tudatossá: a tudomány és hitélet veszteségeiről Scheiber Sándor, az irodalmi életéről Kardos László megrendítő cikkei szólnak. A minőségi veszteségen túl, a mennyiségi veszteséget Pach Pál forrás-számba menő statisztikai kimutatása tanúsítja; ellenségeink gyilkos pusztítása, a zsidó vitatás-index csökkenése egyaránt a magyarországi zsidóság felszámolásának képét vetíti elénk.

A maradék-zsidóság lelki keresztmetszetéről Kulcsár István ír, elgondolkodtatón és nem egyszer keserűséggel is. Szembeszáll a „primatív“ bosszúvágy és tehetetlen siránkozás érzésével, amely nem egyszer pusztán individualista, antiszociális érvényesülés lakarója, szól a „kollektív járadékneurózis“ betegségről — másrészt az újonnan asszimilálódó zsidó rétegek magukatérítéséről, amely „újabb ressentiment-t fog keltetni“. Mintegy kísérletileg egészíti ki és közelmúlt irigyzatos

emlékeibe ágyazza belé az előző cikk gondolatait Benoschofsky Ilona tanulmánya: „Korszellem és gyermekkor“: a kísérleti lélektan testjei lesznek tanuságot arról, hogy a zsidó gyermek alapélménye a rettegés és a féltelen: de megmutatja a gyógyulás útját is: „ha megkapják mindazt“ a szeretetet, amelyet rövid életükben olyan nagyvívólakban nélkülöztek. A zsidó gyermekről, a „szent magról“, a Zará kodesről Vidor Pálné cikkében is gondolatébresztő igazságokat olvashatunk. „Alázattal“ mondja ki, az „egyértelmű elismerést, sőt hódolatot“ a cionista nevelés iránt, amely „visszaadta gyermekünk hangját“ — de nem hallgat el néhány bíráló megjegyzést sem: a mozgalmi nevelésben több toleranciát, több humanizmust, emberséget és zsidóságot, a szülő ház és a vallásosság nagyobb tiszteletét követeli. Szabolcsi Miklós a kultúra megnyitkozásai iránti kétségbeesés közömbösséggel, sőt dühös elutasítást lát: „zsidó könyv, zsidó folyóirat, zsidó könyvkereskedés nélkül pedig minden tervünk homokra épített, minden jószándékunk hibaváló, minden sikerünk ideiglenes“.

Problémákat tárnak fel feladatokról szólnak a többi cikkek is. Mária Béla dr. Heller Imre, Maglaci Ernő (érdekes adatok és megszívlelendő gondolatok a vidéki zsidó hitélet helyreállításáról), Naményi Ernő (kulturjainak megmentéséről), Dénes Béla (a mai zsidóság politikai helyzetképe), Roth Szigfrid (kapcsolataink a világ zsidóságával), Sós Endre (néhány érdekes adat a zsidóság heréről a joggyenlőségért), míg Benoschofsky Imre utószavában a fájdalmasan torz képet mutató „eszendő tükröbe“ vet még egy pillantást: a „likvidálás“ fájdalmasan igaz hangulatán túl a humánus egyetemes szeretete jegyében idézi szent munkára a „szakszerű hozzátérítés jóindulatát“. Igényességet szeretne látni, nem kenyér, nem is pusztá szó, hanem íge iránt. És ezt az ígét ő maga közvetíti a könyv második részében: „ő a lélek esztendeje“ mesterei és költői, az ősi szavakat a mai emberhez közelítő maforiditásaiban: a mindennapi, szombati, ünnepi és temetési liturgiából.

Az egyesületi résszel — benne az e sorok írójához is, oly nagyon közel állt felejtethetetlen dr. Vidor Pálról, a sok áldozat között a kevés igazi mártírok egyikéről szóló megható meg-

emlékezéssel — fejeződik be az értékes, tartalmas évkönyv.

A Budai Menházegyesület bőlesen tette, hogy a maga problémáját — a gondozására juttatott öregek kegyelének gondját — egyetemesebb feladattal: a magyarországi zsidóság szellemi élet problémájával — kapcsolta össze. Figyünk, hogy a két feladat találkozásából kettős áldás fakadjon: a magyarországi zsidóság egyetemének — szellemi gazdagodás a Menház öregeinek, az évkönyv jövőbeléből — valamint nagyobb karaj kegyel. A könyv megrendelhető: Budai zsidó menházegyesület: XII. Labanc-ut 9.)

HAIN ISTVÁN

A Pesti Izr. Ertöközés Szabadegyetemének előadása!

Március 27-én délután 3/2 órakor (Sip-u. 12. H 33.) dr. Benoschofsky Imre: A prófita.

Április 3-án dr. Szabolcsi Benec: A zsidóság és az európai zene.

„Te vagy a tanu“!

Te vagy a tanu címmel Ukrajnától Auschwitzig alcímmel érdekes cikk- és versgyűjtemény jelent meg Pór Dezső és Zsádányi Oszkár szerkesztésében. Az előszót nagybecsű Nagy Vilmos írta. „Ajánljuk e könyvet — olvassuk az előszóban — a szabadságszerető orosz dolgozóknak, akik kint Ukrajnában és Oroszországban jó szót és kegyel adtak a munkaszolgálatos bajtársainknak és elküldték hős fiaikat Horthy Magyarországa, hogy vérük áldozásával felszabadítsák a magyar népet a fasizmus rabságából.“

A Te vagy a tanu cikkei és versei Antal Gábor, Barát Endre, Demeter Imre, dr. Frenkel Lajos, Gáspár László, Palásti László, Pór Dezső, Radnóti Miklós, Rónai Ernő, Sásdi Sándor, Sós Endre, Tóbi Ervin, Zsádányi Oszkár és Zsolt Béla írták.

Husvétí Sel Peszach edény

Mélyen leszállított árak	
Mélytányér	Fr. 2.38
Vizespohár	1.03
Borospohár	— 90
Kanál vagy villa	— 38
Porcellánbörgy	1.69
1 lit. borospalack	1.33
5 lit. demijon	9.50
2 literes zománcclázék	4.98

MORGENSTEIN JAKAB

VIKTÓRIA EDÉNYHÁZ

Ep. VII., Klauzál-u. 24

GYORSFÉNYKÉP 2 darab 10 forint
5 darab 20 forint
Párisi foto, PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

MUNKÁCSI ERNŐ:

AKTUÁLIS KÉRDÉSEK

Mikor és milyen javak kerülnek a Zsidó Alapba?

A törvény ezt a kérdést igen röviden érinti; el és ide utalja a származásuk vagy vallásuk miatt üldözöttek hagyatékát, ha az örökhagyók 1941 június 23. és 1946 december 31. között vesztették el életüket, feltéve, hogy az örökséget különben az állam szerezne meg. (A kevésbé tájékozottak felvilágosítására szolgáljon, hogy a felszabadulás után a Magyar Köztársaság a korábbi korlátlan rokoni öröklési jogot megszüntette az elsőfokú unokatestvérig, vagyis a közös nagyszülőitől leszármazottakig és így azok a rokonok akik ezen a körön kívül esnek, már nem örökölnek, hanem helyükbe az állam lép.) Ezt a főszabályt a törvény több részegítő jogszabállyal egészíti ki. Így holtánnyilváníts esetén ugyanaz a szabály áll mindazokra a hagyatékokra, ahol az örökhagyó a holtánnyilvánító bírói határozat szerint ebben az időközben tüntet el, tekintet

nélkül arra, hogy a bírói határozat a halál időpontjától mit állapított meg. További forrásai az Alapnak azok a külföldre hurcolt zsidó eredetű vagyontárgyak, „amelyek az üldözött személyek birtokából az elmúlt urahni rendszer intézkedései következtében jogtalanul kikerültek, feltéve, hogy jogszerű tulajdonosuk a minisztérium által kihozsátandó rendelet rendelkezései szerint nem állapítható meg.” Végül a törvény 2. bekezdésének utolsó mondata szerint „az Alapnak egyéb bevételi forrásai is lehetnek” amelyeket a minisztérium rendelettel állapít meg. (Pl. ha a még át nem adott hagyatékok, — amire mindjárt rátértek, — az Alap kezelésébe kerülnek, a kezelést járó díjak ilyen bevételi források lehetnek.)

Ezek a magyar törvény rendelkezései. Lényegesen eltér ettől a békeszerződés 27. cikke,

amely parancsosan azt írja elő, hogy mindazon személyek vagyont, akik a fasiszta szellemű zaklató rendszabály tárgyai voltak, amennyiben azokra nézve hat hónap alatt öröksé nem jelentkezett, vagy igénybejelentés nem érkezett, át kell ruházni erre a bizonyos vagyonösszezésre. A békeszerződés ehhez még azt is hozzáteszi, hogy az át ruházást a békeszerződés ratifikálását követő 12 hónapon belül kell fogadtosítani.

Léteiváló, hogy nagy különbség van a magyar törvény és a békeszerződés között. Az 1946. XXV. tc. előzetes holtánnyilvánítsási és örökösségi eljárást írt fel, amelyeknek befejezése már kell történni a hagyatékot a Zsidó Helyreállítási Alapnak. De ahhoz, hogy a magyar törvény szerint szükséges eljárást egy-egy hagyatéknál le lehessen folytatni, esetleg nagy kiterjedésű családokat pl. 20 személyt kell előbb holtánnyilvánítsni. S bár mennyire megkönnyíti a holtánnyilvánítsási eljárást a 4700/1946 számú rendelet, ahhoz mégis sok okmány, hárdeimnyi eljárás és egyéb formaszag kell. A magyar kormány

annyira ragaszkodott az előzetes formai holtánnyilvánítsási eljárásához, hogy a végrehajtási rendelet külön szakaszban (11. §) felhatalmazást adott az Alapnak, hogy az eljárást megindíthassa.

Ezzel szemben a békeszerződés igen egyszerűen kezelte az ügyet: ha hat hónapon belül öröksé nem jelentkezik, vagy igénybejelentés nem történik, minden további eljárás nélkül az uratlan vagyont át kell adni. Azt az ellentétet, ami az angolszász szellemű visszatérítendő békeszerződés és a magyar törvény között van, csak újabb jogszabállyal lehet kiküszöbölni. Előrelátható, hogy a békeszerződés fog érvényesülni, mint későbbi törvény és a ratifikálást ki mondó törvény vagy annak felhatalmazása alapján új rendelet fogja a békeszerződésnek ellentétes rendelkezéseit hozzásimítani a magyar jogszabályokhoz.

De ez az ügy nemcsak elméleti. „Kétszeresen ad, aki gyorsan ad”, mondja a latin közmondás. A Zsidó Alapnak is minél előbb kell megszerezni az őt megillető vagyont. megel és nem várhat arra,

Legenda születik

Írta: Gervai Sándor

Ez egyik ismeri színházi héttől hetek óta egy folytatásos regényt közöl, amely Szenes Anna életével foglalkozik: Előszörban meg kell állapítanunk, hogy a lap nem antiszemita, s ezt a regényt is valószínűleg ezzel a szándékkal közli, hogy a zsidó olvasók tetszését megnyerje. A szándék kétségtelenül szép volt, de az eredményen, bizonyára egy a lap szerkesztője, mint a regény írója csodálkozhattak. A zsidó közvélemény ugyanis a legnagyobb méltatlankodással beszél arról a Szenes Anna regényről. Kétségtelenül hangulatvilágosításról van szó. A zsidóságnak önmagáról alkotott véleménye megváltozott. Másként szemléli önmagát, mint eddig. A háború előtt a zsidó közvélemény annak az írónak a munkáját méltányolta, aki a zsidóságról nem beszélt, a szóban forgó Szenes Anna regényről pedig éppen azt kifogásolja, hogy a szerző következetesen elhallgatja hősnőjének zsidó voltát, Erec Jisraélhoz való kapcsolatát s nem tünteti fel pontosan azt a célt, amelyért életét áldozta.

— Volt édesanyám, — halottuk zsidó emberektől, — meggyilkolták. Voltak barátaim, agyonverték őket, volt családi otthonom, feldúlták és kifosztották, voltak ábrándjaim és elképzeléseim az emberről és az

emberiségről, kiábrándítottak ezekből. Van egy zsidó hősnő, aki érettem és éretted, minden zsidóért viselte el a szenvedést és gyötrelmet és halt meg, — most ettől is meg akarnak fosztani.

Jogos-e ez a felháborodás? Azt hisszük, igen. Napról-napra tapasztalunk kell azt, hogy akkor, amikor árnyajtegetőkről, fehétezőkről, láncolókról, külföldi pénzérmeikkel való visszaélésekről van szó, akkor létezik ez a fogalom; zsidó, de akkor, amikor hősről, vértanúkról, teremő művészekről, gondolkodókról, írókról esik szó, akkor nincs zsidó, akkor csak magyarok, németek, angolok, franciák s a világnak minden nemzele létezhetik, amelynek flaként szerepel, a közvélemény érdeklődésének és szeretetének előterében álló ünnepeit tehetőség, de ilyenkor, mint a zsidóság gyermeke nem szerepelhet. Ennek a következménye azután az, hogy például a magyar közvéleménynek még a legdemokratikusabb rétegei sem tudják hogy a Hitler-fasiszmus elleni háboruban a zsidóság nemcsak mint engedelmes áldozat, hanem mint harcoló hős is résztvevett. A közvélemény ismeri a lapok jóvoltából minden kis csirkefogónak a nevét, de nem értesült arról, hogy kicsoda például Izrael Szolomonovits Beszkin, vagy Csernyahovszky tábornok. Milyen hősiessen harcoltak a fasiszta barbárok ellen! Egy fehérharszalagos tengeri

kalandorért három nemzet: az olasz, a portugál és a spanyol harcolt évszázadokon keresztül, hogy bebizonyítsa: Kolumbusz Kristóf az ő közösségéhez tartozik. Míg végül jött Salvador Madariaga, s minden eddigi feltevést megcáfolva, lenyűgözően hiteles adatokkal kimutatta, hogy zsidó származású. Szenes Annával nem történhetik meg hasonló. Még élnek a kortársak, még élnek a barátai, akik hitel tehetnek mellette, idézhetik szavait, emlékeket eleveníthetnek fel, amelyek az igazi Szenes Annát mutatják be. Azt a Szenes Annát, aki hár vereseket írt, aki Nachalában tanulta meg Ámos és Hosea szülőföldjének minden titkát és értékét, aki nem azért öltött magára egyenruhát, hogy a föld bármelyik birodalmának érdekeiért is harcoljon, hanem azért, hogy segítsen megmenteni a pesti zsidó gyerekeket és anyákat attól a pusztulástól, amelynek tervét már ismerték mindenütt, ahol aggodó figyelemmel kísérték a kiszolgáltatott magyar zsidóságnak a sorsát.

Azon azonban nem csodálkozunk, hogy a szóban forgó író Szenes Annát választotta hősnőjének. Hát ugyan kit is választhatott volna: talán Dücsőné, Deli Pirekát, vagy a kunmadarasi vérengző hárpia, Kabai Tóth Esztert? Ezeknek az élete és tettei igazán nem olyan fenségesek és megragadók, hogy író tollára kíváncskoznának. Szenes Anna élete azonban ma

már nem csak nyersanyag egy regényhez, hanem annak a közösségnek a szívében, amelynek gyermeke volt, — s milyen hűséges, odaadó és önfeláldozó gyermeke! — legenda lett. A magyar Szenes Anna regényt sem tekinthetjük másnak, minth a legenda egyik, nem éppen a leghitelesebb, megnyilatkozásának. De születnek a legendák Szenes Annáról nemcsak a pesti szerkesztőségekben, hanem azokban az Erec Jisraél községeiben és városokban is, ahol élt, dolgozott és boldog volt.

Egy ilyen legenda szerint, amely Palesztinában született meg, amikor a nyilasok annyira megkínózták már Szenes Annát, hogy beszélni nem tudott, csak hangtalanul könyöyezni, szomjas galambok repültek be cellájába s megitták arcán a lepergő könnyeket. Egy másik legenda szerint, amikor Szenes Anna találkozott anyjával, a vallató bíró előtt, édesanyjának néhány hajszála ráhullott a vállára. Amikor a nyilasok kivégezték, még ott voltak ezek a hajszálak a vállán, s amikor holtan a földre zuhanul, virággá változtak.

Attól a közösségtől, amely ilyen legendákkal övezi a maga hőseit és hősnőit, már nem lehet többé elorozni nagyságait. A legenda megszületett, a legenda él, örzi, óvja, neveli és izmosítja mint a termő televény a beléje vetett magot, Szenes Annát, aki zsidóként élt, a zsidóként küzdött és halt meg.

amelyek dolgok leszen megér-
lelőnek. A helyzetet még
komplikálja az is, hogy a szó-
banforgó egyenlőre csak tul-
nyomó részben az Elhagyott
Javak Környezetbiztonságának
kezelésében vannak és ennek
a környezetbiztonságának liqui-
dálása a legközelebbi jövő
terve. Ezzel kapcsolatban a
magyar zsidóságnek elsőrendű
érdeke, hogy mindazokat a
megyehelyeket, amelyekről
előre látható, hogy egy a ma-
gyar törvény, mint a békeszer-
ződés rendelkezése szerint a
Zsidó Alap tulajdonába men-
nek át, a lehető legkisebb for-
málással szerezze meg az
Alap, köztartozásait a kormány-
biztonságát. Ha a tulajdonjogi
kérdést nem tudnak ilyen rö-
vid idő alatt tisztázni, akkor
a Zsidó Alap egyelőre keze-
lésbe veszi az ezeket a meg-
yehelyeket, de természetesen
szabad olyan helyzetet terem-
teni, hogy az elhagyott javak
környezetbiztonsága és a Zsidó
Alap közre még egy közbeeső
személyt iktassanak be, amit
nemcsak a jogon érz, de a
békességi érdeke is kényszerít.
Ha ezzel eset kívül akadna egy,
ahol nem az Alap lesz a tulajdonos,
ilyen esetekre kidolgozott in-
stanciumok van, a jogszemély
ajánlattevő formájában, aki
a későbbi felépítés valódi tulaj-
donos jogát elismeri és an-
nak tulajdonát átadja tartozik.
Látható, hogy előszörint
még meg lehetetlen bizonyítani,
hogy mikor és mit fog a Zsidó
Helyreállítási Alap öröklőni
és ezért az a körüli kombiná-
ciókat igen óvatosan kell ke-
zelni.

(Folytatjuk.)

Gyászlobogók

Kitűzését kívánta Budapest pol-
gármestere azon a napon, ami-
kor hároméves fordulója let-
tett megkötésének a néci-
cuma bevonulásának. A Nép-
szava kevesli a kimagasló fe-
kete zászlók számát, sőt valami
céltudatosságot lát abban, hogy
emnyire gyors volt a lobogó-erdő.
Csatlakozunk ehhez a megálá-
pításhoz. Olyan régen volt már
az a véres könnyek, az egész
országba mely gyász hozó nap,
hogy máris megfelleltek a
szegényről és a fájdalomról.
Vagy még mindig vannak sz-
hadóan olyanok, akik bsz-
not harkok abból a gyászkor-
szakból? Mi öröklő gyászolni
fogjuk a haragkészes horz-
mat és siralni ennek áldoz-
ta...

A Sárospataki Orth. Izr.
Hittközség pályázatát hirdet
sajchet, ábaidék és bál
tehető állásra.

Pályázhatnak, akik képesíté-
sek három évi szert orth. rabbi-
tól nyerték. — Feltét meggye-
rés mellett. — Köszönet csak
meghívottaknak történik. 1947.
Március.

Oroszországból munkaszolgálatosok keresik hozzátartozóikat

Levelek átvételük: Budapest, Személyenként 21. I. em. 3.
Magyar Vöröskereszt Rádió-osztálya.

Eisenmann János 102/27. tá-
borból keresi Klein Ferencet,
Bpest, Szent István-körút 17.
Elszner Sándor 141/12. ke-
resi dr. Schuchof Viktorot
Érdliget, vagy Manci nevű
hozzátartozóját, Práter-u. 14.
Einhorn Miklós 153/2. ke-
resi hozzátartozóját.

Dr. Geilert György 149/4. ke-
resi Geilert Miklós és Andor,
Benzur-u. 5. sz. 3.

Várali Gyula 237. keresi
Sékő Lajost H. E. G. ügyv.
igazg., Liszt F. tér 3.

Weinberger Aladár 99/ keresi

hozzátartozóját, XIV. Thaköly-
ut 73.

Neumann Zoltán 307/8. ke-
resi Neumann Árpádot.

Rák László 62/21. keresi Kiss
Rózsát, Bpest, Verpeketi-ut 24.
III. 6.

Berger Lajos a 75-ös tábor-
ból üdvözlő Fried Sándort, Bp.,
Zsigmond-ut.

Deuchel Lajos 62/7. keresi
hozzátartozóját Köbányán.

Dum Déla 169/4 ir Róth Jö-
sefnek, Bp., Kerék-u. 5.
vagy Fő-u. 48.

Külföldi keresések

Az alábbiakat a DEGOR információk osztálya (Bethlen-tér 2. I.
36.) után keresik:

Amerikai keresések:

George G. Adams (Newyork-
ból keresi fát: Adam Károlyt,
szül. Bpest, 1918. Munkaszolga-
latos volt.

Salamon Hecht (Newyorkból)
keresi nővérét: Hecht Fanny
Fridát, akinek férje újpesti
borkereskedő volt, 6 gyermek-
vel. Mármaroshan született,
férje neve ismeretlen.

Külföldi keresések:

A zsidó mado költőiség
keresi Klein Korda Mórát, aki-
nek felesége sz. Kehl Szidónia
és gyermekei, Editt és Ottó.

Walter Duschinsky Teréz
Póstyéből keresi Duschinsky
Idát (szül. Zerkovitz), gyerme-
keit, Sándor Ernőket (sz. Du-
schinsky) Egon Georg és Klá-
rát, valamint Srenger Ben-
sét, Hildát (sz. Löwinger) és Ernőt,
továbbá Szabó Irénét (68 éves).

Barna Klára Magdeburgból
keresi dr. Bak Richárdot (Ir-
ny-u.), Barna Józsefét, Paunoz
Józsefét, dr. Vajda Ernőét,
akik tigrisutcai lakosok voltak,
Rácz Józsefét, dr. Germán Ti-
bert (Poliklinika), Rácz Ferenc-
et (Fillér-u.).

Grete Neumann Bécsből ke-
resi Mátyás Herminát és le-
nyát férj. Popper Henrikét
(Rottenhiller-u.), valamint Pál-
mat Sándor és felesége, szül.
Erich Camilla süketnéma há-
zaspart.

Liebermann Rózi Romániá-
ból keresi Liebermann Hermann
szabóeszköz, sz. 1910 Mármaro-
s. 1940-ben Oroszországba ke-
rült.

Richard Karge Hamburgból
keresi László (Lorzi) Ros-
bergét, 15 éves, kárpátaljai szü-
letű, volt buchenwaldi, illetve
remetédi deportáltat.

Strulovits Izrael Gailingből
keresi Knöfler Ferencet és fe-
leségét, Strulovits Rózsát, sátor-
aljaújhegyi lakosokat.

ÓRÁT, ÉKSZERT

NEUFELDTŐL

csak Rákóczi-ut 8/a.

Saját szüretelésű orth.kóser Sel-Peszach

tokaji, vörpelti- és bácskai borok és pálinka

szükségletét legolcsóbban forint 4.40-től

ROSENTHAL ORTH. KÓSER
közismert
ÉTTERMÉBEN

Wessetényi-u. 10. (Kassai-
utca-sarkán) Tel.: 220-350 szerezhető be.

Anglándernél ismét kapható

kizárólag a orth. kóser Sel-Peszach főszertár
és jóminőségű borok

ENGLANDER sütlőde, Karácsony S.-u. 1 (Rákóczi-
utca-sarkán) Demijonok nagy választékban!

Kulturteremfelavatás és művészestély

A Pesti Izr. Hírközlő alkalm-
mazottainak szociális bizottsága
március 23-án kitűnően siker-
ült művészestélyt rendezett
szociális alapja javára a Fürst
Sándor-utca 21/b. sz. alatti kul-
turteremben. A művészestély
egyben alkalomul szolgált arra,
hogy a romjaiból most már te-
jesen felépült és új üdölyhely-
ségeivel tökéletesen felszerelt
kulturtermet a hírközlő neve-
ben hivatalosan is átvégyék és
főkezeljék.

A megnyitó a egyben felavató
beszédet Szilágyi Sándor törv.
hat. biz. tag, a Szociális Bizot-
ság elnöke mondotta, hangsú-
lyozván, hogy a kulturterem az
Isten, a demokrácia és a tudomá-
ny és művészetek szolgálatá-
ban fog állni.

Ezután következett a műsor,
amelynek művészi számai őrisi
sikert arattak a nagyszámú kü-
zönségnek. Kerpály László kán-
tor mély hatást keltő „Ma tau-
vu” énekszáma és szótárának
után Keller Derső, a kitűnő
konferenciás, mindvégig szelle-
mes, ötletes fordulatokkal tar-
totta Állandó derűségben a
hallgatóságot. Fekete Pál, az
Állami Operaház tagja művészi
nyilván és tökéletes énekműve-
szettel előadott szonettjeit és
rándásul adott számaival aratott
nagy sikert. Rothfeld Gábor
hegedűművész nagyvessző jate-
kával ragadtatott el mindenkit.
Kelen Dóra Racine „Ester”-
éből adott elő egy nagy jelenet-
et, megráncán és izgalmasan ke-
ltően éreztetve jelenetének
drámai feszültségét. A rajos
tapsvihart megköszönve, Koltai
Zoltánnak lírai szépségű versé-
nek előadásával töltötte meg
műsorát. A befejező száma Spie-
gel Anny operabeszédes volt.
Ifjgversenydobogón alig hall-
hattunk még ilyen változatos
összetett műsoránkat: pa-
lezstinai dalt, néger-songot, ki-
nai balladát, orosz éneket, va-
lamiannyi művészi módon és
tökéletes tudással. Igen nagy
sikere volt.

Egészségeseinket, betegeknek,
szigorúan orvosi előírás; kósa-
szober, kívánatos előírás kósa-

Dr. Ernst szanatórium

Alkotmány-utca 4.

Telefon: 125-006. Husvétre
előjegyzéseket még elfogadjunk.

Autó, motorkerékpár

és mindenféle alkatrészek
villamosági cikkek
vételre — előadás

személy lakozások vidékre is,
esetleg személyközlekedés

Enyedi György

VII. Rákóczi-u. 40 Nagybányai Szabó-u. 23
Telefon: 221-224

SZOMBATTARTÓ CÉG

Csoda Debrecenben

Sok csodálatos történetet hallottunk már a deportálásokkal kapcsolatban, de úgy érezzük, hogy ez az esemény különösképpen érdemes a megőrkítésre.

A debreceni zsidóságot is gettóba vitték. Az út a szokásos volt, úgy, mint a többi vidéki nagyvárosban, az ismert recept szerint: téglagyár, vagon, deportálás. Bécsben szálltak ki a vagonból. Itt történt az a tragikus eset, hogy az egyik anya, aki egész uton félve őrizte egyetlen fiacskáját, — a tömegben, a tolongásban, az SS legények embertelen hajszájában elvesztette gyermekét. Elsodorták mellőle és amikor már határtalan anyai fájdalomában keresgélte a kisfiát, aki mindössze kócoszandó volt; nem találta többé. Leírhatatlan az a bánat, amit az anya érzett kisgyermekének elvesztése fölött. Férje sem tudta megvizsgálni, de nem is volt idő a gyászra, a keresésre, mert hajtották őket tovább, be Németországba, a haláltáborok, a gázkamrák, a krematóriumok felé.

Multak a hónapok, batártalan testi és lelki szenvedésekkel telt. Az asszony fájdalmát még az is fokozta, hogy férjétől is elválasztották, aki, — mint később megtudta — ott lelte halálát valamelyik megsemmisítő táborban. Mérhettelen fájdalomban is bízott Istenben és emberfeletti akaratot hajtotta a szenvedéseken, megpróbáltatásokon keresztül, mert hitt és bízott abban, hogy onnan, a poklok-poklából hazakerül és elvesztett apró gyermekét is meg fogja találni. Azután elérkezett a felszabadulás napja, jöttek a diadalmas felszabadító seregek és az emberi páriák újra szabad emberek lettek. A mi asszonyunk is hazakerült szülővárosába, Debrecenbe és megkezdte a kutatást, a nyomozást elvesztett kisfia után. Volt valaki, aki elmondta az anyának, hogy Bécsben, az egyik kórházban látott egy két év körüli aranyzőke kisfiút, akit, mint elhagyottat tartanak ott. Sok utánjárással megszerezte a szükséges igazolványokat, iratokat és felutazott Bécsbe, felkereste a kérdéses kórházat és végtelen örömeire keblére szoríthatta elvesztett kisfiát. Hazavitte magával Debrecenbe, ahol ma is jó egészségben élnek.

Szolgáljon ez a mesebe illő történet szomorú vigasztalásul mindazok részére, akik hasonló körülmények között veszítették el gyermekeiket.

(G. M.)

Hírek Palesztináról

A moszkvai konferencia és Palesztina

Bevin Anglia külügyminisztere mélyregelesen megbánta, hogy az Alsóházban bejelentette a palesztinai problémának az UNO elé utalását. Ezt a megoldást csupán utolsó fegyvernek, elrettentő fenyegetésnek szánta és kellemetlenül kápródott meg, amikor azt tapasztalta, hogy a zsidók is, az amerikai kormány is elfogadták az UNO-t, mint döntő szervet. Most válik csak ismertté, hogy miután bejelentette előbb Bevin az egész világnak tudomására adta az angol kormány új szándékát, Moszkvába utazása előtt az utolsó napon még magához hivatott egy zsidó küldöttséget és igyekezett a megjelenteket rábeszélteni arra, hogy fogadják el legutolsó javaslatát, két éven át havi 4000 bevándorlási engedéllyel illetően. A küldöttséget — amelyben első vonalbeli vezetők vonakodtak megjelenni — azzal fenyegette meg, hogy tervezetének visszautasítása esetén mégis az UNO elé viszi az ügyet, az pedig hosszú késedelmet jelent. A Jewish Agency megbízottjai válaszukban utaltak arra, hogy a Bevin terv önmaga is csak halogatást jelent, az UNO döntése azonban esőleg kiveszi Anglia kezéből a mandátumot és ez feltétlenül hasznára lesz a zsidó érdekeknek. Bevin erre a válasza volt a legkevésbé elkeszülve, de azért nem adta még most sem fel teljesen azt a tervét, hogy a problémának az UNO elé tárását elkerüli. A moszkvai konferencián az elmúlt napokban Marshall tábornokot kívánta tervének megnyerni, jelezve, hogy amennyiben az USA kormánya is hajlandó lenne részt venni a Morrison-Bevin-terv kivitelezésében, elkerülhetné az UNO tárgyalást és ezzel a Szovjetunió beavatkozási lehetőségét. Ez annál is kellemetlenebb, az angol külügyminiszternek, mert a Szovjetunió egyre inkább érdeklődik a palesztinai viszonyok iránt. Szovjet sajtó-kommentárokból megállapítható, hogy Oroszország megértéssel viseltetik a zsidó álláspont iránt, szívesen látja Palesztinában akár a két nép külön-külön autonómiáján alapuló, akár egységesen kialakított önálló államot, egyetlen feltétele azonban az állam önállósága orosz elismertetésének: ne angol szuronyok őrkdjének az „önállóság” felett. Bevin kísérelte azonban Marshallnál sem járt eredménnyel, mert az amerikai külügyminiszter kijelentette: álláspontja teljesen azonos Truman elnök többször nyilvánosságra hozott követelésével: 100.000 zsidót egyszerre be kell bocsájtani az országba és csak azután lehet politikai dön-

tésekről beszélni; egyébként kéri, hogy Anglia végre formálisan is nyújtsa be az Egyesült Nemzetek Szervezetében kérését Palesztina ügyében. A dolgok jelenlegi állása szerint az angol kormány már nem sokáig halogathatja beadványát az UNO-hoz, mert —

Trygve akolója

már sikereket könyvelhet el és bekövetkezhetik esetleg az a helyzet is, hogy Anglia kérése nélkül is az UNO veszi kezébe — valamely más állam felkérésére — a palesztinai probléma kivizsgálását. Mint ahogy már multheti beszámolóinkban jeleztük, Trygve Lie, az UNO főtitkára külön ténymegállapító bizottságot szervez az öt nagyhatalom és hét semleges állam megbízottiból. E bizottság előre elkészítő jelentését a helyzettől és a szeptemberben összehívandó teljes ülés — előbb azért nem kerülhet rá sor, mert Anglia nem hajlandó vállalni a rendkívüli egymillió dolláros költségét — már teljesen csak a döntéssel foglalkozhatna. Trygve Lie bejelentette jegyzékben, a Moszkvában tartózkodó külügyminisztereknek, hogy a Szovjetunió, Franciaország és Kína, már beleegyezésüket adták a Bizottság megalakításához. Amerika is helyesli a „ténymegállapító” bizottság előzetes kiküldését, saját részvételét azonban — politikai udvariasságból — attól teszi függővé, milyen formában nyújtja be Anglia kérését a palesztinai problémát illetően az Egyesült Nemzetekhez. Ez a „politikai udvariasság” nyilvánvalóan óvatosság a moszkvai konferencián sorra-

Hosszu harc után ismét békés napok Ereben

ez az első megállapítás olvasható ki az utolsó napok palesztinai híreiből. Igaz ugyan, hogy itt-ott egy-egy robbanás jelzi még az elégedetlenséget, a Jisuv egésze azonban nagy megkönnyebbüléssel fogadta a katonai bíráskodás és az ostromállapot megszüntetését. Különösen az Ország gazdasági életében volt döntően fontos a korlátozó intézkedések felfüggesztése, mert a termékek kiexportálásának megakadályozása már-már végzetes károkat okozott, munkanélküliséget eredményezett és a termelés részleges beállítását. Az angol katonaság visszavonása óta ismét megindult különösen a

kerülő egyéb kérdések felé, ahol még nem egészen tisztázott, mennyiben haladnak közös uton az angolszász hatalmak érdekei és mennyiben térnek el egymástól.

A nemzetközi politikai válság azonban befejezett tényként számol az ősi „Palesztina válsággal” az UNO-ban. A New York Times szerint az „USA olyan megoldási tervet fog csak támogatni, amely a cionisták számára is elfogadható”. Az újság megállapítása szerint ez esetben a délamerikai államok is az USA-val foghatnak szavazni. A Jewish Agency Executivájának tagjai — az angol és amerikai tagok is — jelenleg Ereben tartózkodnak, ahol az UNO előtti megjelenéssel kapcsolatos előzetes intézkedéseket tárgyalják meg. Az UNO minden nemzetét meg fogják ismertetni a zsidó állásponttal. Rövidesen több kiküldött megy a különböző államok kormányához a tárgyalások lebonyolítása és a szükséges felvilágosítások megadása céljából. A kiküldöttek munkáját külön iroda fogja irányítani.

Természetesen az arabok is felkészülnek a nagy ősi mérkőzésre. Általános propagandát kívülről legfőbb törekvésük az UNO-ülés összehívásának mellől későbbre halasztása. Mivel hogy érzik, hogy az UNO döntése nem lesz rájuk nézve kedvező, a Mufti Kairóban már most erőszakos magatartásra igatja a „fasiszta alakulatokba” tömörülő arab ifjúságot.

Az UNO egyik albizottságába — amelyben a „nem kormány jellegű szervek” mint tanácsadó testületek vehetnek részt — meghívták 1. a Jewish Agencyt, 2. a Zsidó Világkongresszust, valamint 3. egy a nem cionista nagyobb zsidó szervezetből alakított bizottságot.

citrus szállítás és az építkezés. Az ostromállapot utolsó napjaiban két újabb település keletkezett. Felső-Galileában a „Chalucim Chajalim” kibbuc negyven chavérja alapított újabb kollektív települést. A telepések többnyire Dél-Afrikából jöttek, de vannak közöttük Rhodéziából és az Egyesült Államokból származók is. A másik kibbucot a Saron-völgyben állították fel a Hasomér Hacair tagjai. Itt többnyire Németországból, Hollandiából és Bulgáriából jött chalucukoknak. Mindeket települést Weizmann professzor külön sürgönyben üdvözölte.

(GELLENT)

ORTH. KÖSER SEL PESZÁCH

FÜSZERÁRU

HARTMANN HERMANN

DOB-U. 9. TEL.: 227-648

Szenvedések tánca

Ott voltam Hanna Berger második táncstíjén a Zene-művészeti Főiskolán. Csodálatos élménnyel lettem volna szegényebb, ha ezt elmulasztom. „A Ma táncai” című ciklusban lengőgőz megjelenítő erővel érzékeltette az emberi szenvedéseket és örömeiket. Az osztrák művész nő maga is üldözött volt, hosszú időn át szenvedett a koncentrációs táborban. De még a börtönök közepette is képes volt alkotni; itt komponálta „Az ifjúság ünnepe” elnevezésű táncot, melyet halott bajtársai emlékének ajánlott. Magánálragadó volt a „Himnusz a mához”, amelyben zene nélkül haragosan forradalmi tűz és temperamentumú táncot lejtett. Ütemes dobbantással száraz és errek felvonulását vetítette elénk olyan élen, hogy szeretünk volna helyünkről felugrani és résztvenni a minden akadályt leggyőző március idusai menetben... Sínté magunk is éreztük „A leigázott” által deklarált keserveket, „A lágerben” vívással megelenített Applek víziója pedig egyenesen kísérteties. Igen, ez az, pontosan így volt, ezeket az ájuláshoz kergető test- és idegőltő sorbanállásokat naponta kétszer is végigcsináltuk! Hanna Berger táncai nem is táncok, hanem mozdulatokkal kifejezett gondolatok. Politikai hitvallás. Sőt, ennél is több: tett!

(gy. e.)

Hirdetmény A sírok ápolása

A koronázott, valamint a rákoskő-személyek sírjainak ápolása 1. és 2. április 15. közötti időben kezdődik. A sírok körüli tisztaság, VII. Erzsébet-terület 20. és a temető iródaiban már most beérkeztek. Mindezek részére, kik az ápolás költségeit 1. és 2. április 15. előtt befizették, engedélyt nyújtunk.

PESTI CHEVRA KADISA
I. SZ. SZENTEGYLET

A bonyhádi congr. izr. hitközség pályázatát hirdető

rabbihelyettes - háltér - mésző - hitoktatási állásra.

Pályázhatnak orthodox felfogású, 45 évesnél nem idősebb urak. Javadalmazás: lakás, fűtés, világítás, étetés meg-egyezés szerint. Költségek a meghívottaknak töröltetnek meg.

Dombováry Géza és mártírtársai emlékünnepélye

Kegyeletes ünnepség keretében húsdolt március 23-án a dr. Dombováry Géza asztaltársaság néhai dr. Dombováry Géza, valamint az asztaltársaság többi mártírja és azok hozzátartozói emlékének. A Pesti Izr. Hitközség székfőnökének dísztermében az alkalomról teljesen megőrzött a harátek, tisztelők és hozzátartozók nagy tömege, akik fájdalmas megilletődöttséggel emlékeztek az elmúlt kegyetlen idők vértanúira.

Az ünnepségnek nevében Balogh Miksa üdvözölte a kor-mány, a honvédelmi miniszterium, az Ügyvédi Kamara, a volt VII. kerületi frontárcosok, a pesti és budai hitközségek, a Pesti Chevra Kadisa és a Vívó és Atlétikai Club képviselőit, majd Bárdos Ernő emlékeztetett meg az asztaltársaság mártírjairól és dr. Dombováry Gézáról, aki a legnehezebb időkben önmaga feláldozásával akart gátat vetni a gyűlölet öröklétének.

Balogh Miksa olvasta fel ezután a mártírok névsorát. Emléküknek egyperces néma felállással áldoztak a megjelen-tek.

Abrahamson Manó főként kórus kíséretében előadott gyászala után dr. Kádara József pesti rabbi tartott megindító székfőnöki emlékebeszédet.

A vallás embere — mondotta — tépelődve áll az emlékezésben e vértanúság előtt. Vajjon, aki eldobta magától életét — önmegváltása engesztelése talált-e? Nem a félelem, éppen a bátorság — nem a menekülés, hanem a gyűlölet világa elleni vértanui állásfoglalás, hősi tiltakozás okozta e tragikus halált. A bekövetkezett események igazolták a jól sejtő fájdalom drámai elhatározását. Ezért ez előtt a véres áldozat előtt a mártír tisztelésével és a hősnak kijáró kegyelettel hő-dolunk.

Az emlékebeszéd után Abrahamson Manó megrázó erőjű El molé rachamimja következett.

Thuránky Rozsó min. Hí-kár, a magyar kormány tisztelét tolmácsolta a mártírok iránt. A vértanúk vére nem foly- hiába — mondotta —, mert az ő áldozatuk árán virult ki a magyar szabadság. Ezeknek a

vértanúknak sorából valók dr. Dombováry Géza és társai. Meg kell fogadni, hogy az ő szellemükben haladunk tovább utunkon.

Dr. Schultheisz Emil vezér-őrnagy, a honvédelmi miniszterium képviselője hangsúlyozta, hogy a demokrácia hon-védség idején választja dr. Dombováry Gézát, aki egyaránt hős volt a harcokra és a pol-gári életben.

Dr. Várnai István az Ügy- védi Kamara képviselőjében kifejtette, hogy dr. Dombováry Géza nem lehetett más, mint vértanú. Magyar volt és zsidó volt Magyarországot meggyalálták, zsidóságot meggyalolták.

De Sgardeili Caesar szeredei, az első világháború frontárcosainak, dr. Dombováry Géza eszméi és sorstársai iránti tisztelét tolmácsolta. Az elmúlt időkben a lövészárkok demokráciát és a frontárcosok azt a jelzést, hogy: „Bajtárs no hagyj el” sárbaiporták. Ennek az eszmének volt első harcosa dr. Dombováry Géza, aki példát mutatott minden magyar katonának arra, hogy becsület nélkül nem érdemes élni.

Domonkos Miksa ügyvezető a Pesti Izr. Hitközség képviselőjében rámutatott arra, hogy a történelmi idők sok nagy em-berre világítottak rá, akik áll-tak a várlán és elbuktak, mert mártírokk voltak. A nagy vihar-ban a pesti zsidóság egy kis töredéke ebben a tereben hu-zódott meg és a felszabadulás után itt állították fel az első oltárt, itt olvasták az Írást. A Pesti Izr. Hitközség ezért büszke arra, hogy ebben a to-remben emlékezhettek meg dr. Dombováry Gézáról, de büszke azért is, mert személyében az első világháború egyik leg-kiválóbb zsidó katonájáról em-lékezhettek meg mélységes tisztelettel.

Balogh Miksa fogadalmával, hogy dr. Dombováry Géza és mártírtársai emlékéreől sohaem fognak megfeledkezni, a fel- emelő ünnepség véget ért.

Szekely Emil emlékére 26

Brilláns, ékszer, aranyat, ezüstöt, órást vesz, csérj és elad.

WEISZ MÓR

DOB-UTCA 22

Orth. Kóser Sel-Pészach

cukrászkülönlegességek békébeli minőségben

Az orth. rabbiság felügyelete alatt

Megrendeléseket kérjük már most előjegyeztetni!

Mai értékét fizetem férfiruhaért, szövetért saját üzletöm részére

Andrássy-út 47 (Oktagon, Abbázia mellett) Eladás nagy választékból

Aszalnoklizr. hitközség pályázatát hirdető

orth. küvetelményeknek megfele- lő, tehát legalább 1 orth. rab- bi kebelelével rendelkező

séchei, uhódek, obalkere műkö- désére feljogosító mésző

alkalmazására. Pályázati hatá- rás 1947 ápr. 26. nap. A megli- vottak költségmegtérítésben ré- szesülnek. Az előjáróság.

Papir-, írószer,

újságok, kartonok és for- rítókészletek nyomtatványok

Weinberger és Fejérmé

VI. Csekk-ter 8. (Rakar-palota)

Tel.: 426-013

A ponton, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

mindent elintéz — (Éjjel-nappali)

Órákat és Ft

Műhely-utca 21. Telefon: 226-893

Órák, ékszer

legolcsóbban

Klein Lászlónál

Dob-utca 19

UTAZIK?

Döröndök, raktárak, oktatások és mindenféle díszmunkák, nagyban és kicsinyben. Krausz Géza, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13., udvarban.

FILM-BOY

áruszállító és gyorsküldővállalat

legkímélősen elintéz inkasszókat, trükkös, biciklis megbízásokat VII., HOLLÓ-UTCA 17.

Telefon: 423-526

Adler sarkó Somogyi Béla-ut 7

AZ UDVARBAN

Hosszú márványlapok vétele és válogatás. SZOMBATON ZÁRVA

LAKÁST, KÉTSZOBÁS PESTIHELYEN közel a központi és városközpontokhoz BÉRENDŐK, BUTORÓZVA, vagy másfél, ekefély tetőzetű ház! Hozzá- rólásért, mely a lakóhelyből kényelmi- től. Válaszokat kiadókhoz tudnak. „Napfény, eső, gyümölcs” job- bára.

Edény, üveg, porcellán

háztartási cikkek vétele és eladása

Új világ bolt

Népszínház-utca 22. Szombathéti

PESZACHRA írás baromfi és előhírat

Fenakel Jónásné

Budapest, VII., Dob-ut. 18. Az orth. rabbiság felügyelete alatt

Abádi Ervin rajzai

Abádi Ervin, a kiűzött rajz-készítész, Elmondom... címmel adta ki — angol és magyar nyelven — az American Joint Distribution Committee támogatásával a fasiszta időköt visszatérő rajzait.

Tulajdon nélkül monéhatjuk, hogy Abádi Ervin rajgyűjteménye a legkomolyabb művészetet reprezentálja és mentes minden olcsó hatásvadászattól. Az esetleges rémképek nem azért rémképek, mert rajzolójuk borzalmak ábrázolásával akarta feleltetni a nézők érdeklődését, hanem azért, mert a kor, amelyben a rajzok készültek, ilyen borzalmak voltak.

Ez a rajgyűjtemény: napló, rajzokban elbeszélve. Igaza van az egyik előszó író dr. Szűcs Géznak, hogy „a képek szöveg nélkül is beszélnék... Halljuk a kezdetlegények durva rohogását”. Zolt Béla helyesen állapítja meg, hogy „Ez a képsorozat olyasmint mond el a fasiszta történetéről, amit eddig először, vagy írásban senkinek sem sikerült elmondani”.

Majuk ide, hogy miket ábrázolnak Abádi Ervin képei? Nem sokat érnel ezek a képek a fasiszta idők hétköznapijainak, az átkoslelkű munkaszolgálatnak és Bergen-Beisencnek emlékét idézik, de — hogyan! Ezen a „hogyan”-on van a hangsúly! Ez a „hogyan” manifestálja Abádi Ervin híveles tehetségét és kivételes művészetét. Az Elmondom... képeit látni kell!

Rendkívül finomak azok a sorok, amelyekben Abádi Ervin — bevezető helyett — háláját nyilvánítja azoknak, akiknek életét hőzöngéi. „A Vörösi Hadsereg katonáinak, akikhez ajánlások a kegyetlen és szeszélyes sors megátalolta — szenvedéseinket sok hónappal meghosszabbítva a felszabadulásig. Az Amerikai Egyesült Államok katonáinak, közvetlen felszabadítóimnak, a IX. U. S. Hadseregnek, azoknak a katonáknak, akik Zilich községében először adtak kenyeret, tejet, csokoládét és cigarettát. William kaplárnak, aki teljes ruhát helyezett a saját ruháiból

adott inget és nadrágot. Loewy kaplárnak, aki először adott szappant, fogkefét, fogpasztát. Annak a kémtéves néger katonának, aki harminchatkilós testemet karjaiba vett, mikor

a kórházig tartó rövid uton beszéltem.”

Abádi Ervin nem fejezhette volna ki szebben háláját, mint ezekkel a rajzokkal.

S. E.

Zsidó Világkongresszus Magyarországi Képviselői

(Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 7.)

Az alant felsorolt személyek részére ELÜLDÖRÖI levél, vagy üzenet érkezik. Kérünk mindenkit, aki nevezettségét felvilágosítást adhat, küldje azt hivatalunkkal (V., Wekerle Sándor-u. 7. Tel.: 186—098) szombat és vasárnap kivételével, délelőtti 9—1 óra között.

A címzett neve, külföldről megadott lakcím.

Leizemann, Griglas Klára
Jászai, Stern Gábor, Székely-
Marek, Budapest
Wural Leis, 1906, Budapest
Krauszberg Pál, Budapest
Kellid (Krausz) Zolt, orvosné,
Eötvös-utca 21.
Reichmann Sándor, 1888, ügyj.:
Schön Péter.
Dr. Schiller Ede, Budapest
Csányi-utca 12.
Landmann Mihály, 1907, Krakkó.
Landmann Mihály, Spach Mária
Kecskés Gábor, Sára, Budapest,
Dobány-utca 36.
Dávid Fanni, 1928.
Első Sára, 1891.
Bernáth Klára, 30 éves.
Berger Erzsébet, 1908, Debrecen.
József K. Bert. u. 54.
Karlmann Johanna és Bernadine,
Budapest.
Gál Laura, 1879, Bécs, Csepel.
Dr. Berger Lili és Pál.
Fuchs Sándor, dr. Fuchs Edit és
Ferenc, Budapest.
Liebmann Gábor, Bratislava, Bu-
dapest, Jókai-utca 6.

Német Fridea (Fanny) és két gyer-
mke, Budapest.
Fensterman Adél, Deutsch Margit,
Kistelek.
Dr. Stannay József, Irma és Mag-
da, Kőny.
Krausz Lili, Zsigmond és József,
Budapest, Csepel-utca 70.
Csikós Andor és János,
Füredi Emil, Katalin és Katalin,
Budapest.
Friszt Gábor, 1921, Bécs, Budape-
st, Zrínyi-utca 70.
Friedlander Nádor és családja,
Miskolc.
Révész László, Budapest, Népszin-
ter-utca 31.
Sékely Deák.
Hajagos Aladár, Újpest, Tavasz-
utca 16.
Schiller Ede és család.
Rabinszky Károl, József és Klára.
Győrffy Gyula és Tamás,
Dém József, Budapest.
Dr. Károlyi-Rosen Richard, co-
kongresszus, Budapest.
Wolf Sándor, mérnök, Budapest.

Felhívás a vidéki hittestvérekhez!

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája a hitéleti ügyosztálya keretében Béth Din, (rabbi, kollégiumot) szervezett. Ez a Béth Din rendelkezésére áll minden hittestvé-
rünknek, akinek hűközségében rabbi nincs.

Felhívjuk ezeket a közsegeket és hittestvéreinket, hogy minden hitéleti (szertartás, imarend, kásrusz, házasságkötés, válás, chaluca, aguna stb.) ügyekben ehhez a Béth Dinhez forduljanak.

Hivatalos órák egyelőre vasárnap és csütörtök d. e. 11—1.5g. Állandó inspekcio van. Cím: Sip-utca 12. II. 36.

Purim ünnepségek

A hódmezővásárhelyi hitközség dr. Schwarcz Már Budapesti közgyűlési képviselő által kezdeményezett ünnepségek. Rajkai István, Götzinger Zsigmond, Kun Béla, dr. Pál Endre, a helyi kórus Gótzinger László kórusvezető vezényletével szerepelnek.

A szegedi hitközség mecenassal kezdeményezett ünnepségek. Kálos Nándor hitközségi elnök, Gótzinger Zsigmond rabbi, a 31 éves dr. Nuszbaum Károly előadását után Gótzinger Zsigmond, Schwarcz Már, Götzinger György, Schwarcz Fuchs és a Béth Dinkezdőközség tagjai szórakoztatják a közönséget.

A Gordonia Mahal Házai mecenassal kezdeményezett ünnepségek. A Szegedi, a Szegedi, az újpesti Magyar óvoda, a Hermann-utcai tanterem és a Csontos-utcai napközi otthonok programjában ünnepi programokat rendeztek, amelyben a mecenassal tagjai léptek fel.

Purimot Keszthelyen. Nagykőrösi purimot Purimot rendezett a Keszthelyi Izraeli Hitközség március 8-án, amelyen megjelentek a helyi pártok vezetői, a rendőrség, városi és hitközségi.

gálos Purimot a hitközségi ünnepi program.

A Zsigmond Hitközség mecenassal kezdeményezett ünnepségek. Mawer Andor rendezésében hitközségi ünnepségek, nagy sikerrel szerepeltek Singer Dániel, Hódmezővári Márton, Mayer Andor és Kálmán Tíme. A bevezető jótékonysági szertartás.

A rivier Chasid Hitközség Purim ünnepén Püski Endre, Jóna vezetésével ünnepelt. A purimot, mely Weiberg György, Károly, Mayer Sándor, és a Purimot rendezésében ünnepelték. Szerző: Rósi szertartás nagy sikerrel.

A szegedi hitközségi ünnepségek. Purim ünnepén a hitközségi ünnepségek. Szerző: Rósi szertartás nagy sikerrel. A hitközségi ünnepségek. Szerző: Rósi szertartás nagy sikerrel.

Késér háztartási ügyeink!

Orth. Kócs Sal-Peszach
fűszerdrak, palackozó
tokaji borok legolcsóbban

Pappernál,

Dob-u. 19. szám

Az összes hitközségi elnöki szerjegyeket levágjuk!

GYERMEKAGY.
BICKEL, ROLLER. VICÁnai
OSZÉCSUKOS AGY
Nagyadai Székely 50
Király-utca sarkán.

Ó R Á T

lelkiismeretesen javít,

vidéki meghívások gyorsan or-
kizott: PHASCH DAVID ORAS-
MESTER, VII., Erdélyi-utca 36
II. emelet 21

Meghívások Kócs Sal-Peszach
BOR

Kapható hitközségi minőségben.
Báryai Osahárnál, Hódmező-
Sándor-utca 8., Eötvös-utca
sarkán.

MEGNYILT
a SCHMELCZ-féle
üveg- és
porcellánüzlet

ahol Pesach üveg és porcel-
lánut a legolcsóbban szerez-
heti be. Olcsóvártások és má-
skis porcellánok nagy választé-
kban. Nem sejtett árak.

VI., Kazár-utca 10.

Cimre kérem ügyelni.

Külföldi tiszta gyapjuszö-
vetek már megérkeztek!

Női- és férfiszövet-különlegességek
szaküzlete

RÓZSA LÁSZLÓ

BUDAPEST,

IV., PETŐFI SÁNDOR-UTCA 16

TELEFONSZÁM: 184-102

Kellemes szeder-esték

NISZEL ORTH. FŐSÉR
ÉTTERMEBEN

RÉVAI-UTCA 14. — TELEFON: 120—092

ELISMERT KONYHA — KITÜNŐ BOROK

UTCÁN AT, SEL PESZACH BOR MÁR
FORINT

4.50-től

Tisztelettel értesítem kedves régi vendémeit, hogy jelenleg Kirdy u. 21. (Kapu alatti, bejárat jobbra) dolgozunk, ahol továbbra is kifogástalan munkát adunk. Szíves pártfogást kér

FRANK REZSŐÉ
szemfeszítő

Üveges munkát

hatásági áron vállalkozok.
Feltűnő Gábor-utca 7. Telefon:
224-288. Képekért nagy vá-
lasztékban.

MÁR MEGNYÍLT a 46 ÉVES
KRAUSZ JÓZSEF-féle
kóser mészárszék
Déry-u. 1. Naponta felos hang és
meleg baromfi is kapható!

Mit hoz Önnek az 1947/48. év?

Hírnevész asztrológus, mindenre ki-
terjedő horoszkopját elkészíti pon-
tos születési dátum és 10 Ft be-
fizetés ellenében, postán is Fogad
egész nap. MARETTI ASZTROLÓ-
GUS, V., Csáky-utca 11. I. em. 11.

Meleg BAROMFIT

HUSVETRA MÁR MEGJELEZTET
Kohn és Erbst
KÓSER BAROMFI ÜZLETÉBEN.
IX., Mátyás-utca 5.

TALESZ, T'FILIN

mezuzá, cíces, megila és héber
könyvek VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS
Jelenléte a kőszíni világon.
UNGAR MÓR, Kirdy-utca 17.,
kapu alatt vagy 1. emelet 4.

Férfi ruháért,

smokingért, kabátokért, orvosi-
geri, szőlőgyári, egész háztartá-
sért legújabb áron

GRÜN, saját Üzlettem
Népszínház-utca 20. Hívára 10n.
Telefon: 127-625

Művészi síremlékek

EICHBAUM MÓR ÉS FIA,
N., Rudolf-tér 2. (Margit hídnál)

BELTERÜLETEN, V.-VI. ke-
rületben, körülbelül 100 négy-
zetméter alapterületű ÜZEM-
HELYISÉGET, lehetőleg föld-
csinált KERESÉK. Weiss mér-
nök, VI., László-utca 13.

A Kisebbségi Nevelési Izraelita
Hitközség keres

fiatal előimádkozót,

aki a gyerekek hitoktatását is
el tudja látni.

A Pesti Izr. Hitközség utján az alábbi jegyzékben felsoroltakat keresik külföldről

Jelenkezés VII., Sip-utca 12. I. 18. délelőtt 9-12.

262 Leiner Grunwald, sz. Schineichler
Elisát keresi Ottó, Franciaország.
279 Friedmann Ernő, sz. 1915 Skot-
arsky, keresi L. Friedmann,
London.
284 Kossuth Eugénie Margitot,
Kittit, Veronikát, Kossuth Mári-
cot és Kossuth Flórást Cserélt
Ujpesti keresi Fida Flück,
Philadelphia.
330 Windt Károly és László, Harkó
Géza, János, István és Ká-
roly keresi Anthony Harko,
Bloomfield.
330 Wajda Imre és Bláta keresi
Schwarz Már, Söben.
331 Tóth Samu és Adél keresi
Engelstein Wilhelmet, Nio.
332 Goldmann Dezső keresi Marie
Goldmann, New-York.
338 dr. Kraus Bláta és Bláta keresi
Helene Graf, New-York.
346 Beck Márton, Grunwald, László,
György, Nélai Péter, Gut-
wald Sándor keresi Esteban
Beck, Santiago de Chile.

352 Szűcs József, Erdély István,
Orsi Ernő és Margitot, dr.
Szűcs Andor keresi dr. Soka
Mihály, Jugoszlávia.
354 Zelenka Irén, Vilmos, Sári,
Herbert és Etel, Munkácsról
keresi Ciporah Gemeiner, Beu-
darag.
377 Schenk Jánost és Ferencet és
Günther Samu és Herminát
keresi Grete Oeger, New-York.
393 Erker József és nejét, Donát
Aladár, keresi Kóser Károly,
Béla és György, Uganda.
418 Stern István és nejét, Budapest.
Klein Simon, Sándor, keresi
David és Margit Schor, Nab-
hanya.
419 Róth Már, Helén, Schwab
Henrik, Singer Ernő, Róth
Miklós keresi Róth Mordé,
Béla Adá.
435 Kohnfeld család, Dohány-utca,
keresi Leo Opoljon, Milano.
521 Szabó István és családját ke-
resi Antonia Polnaky, New-York.

HIREK

— A keddi nyomdaruhatás
miatt technikai okokból lapunk
anyagának egy része — körte
a „Géttó előtt — géttó alatt”
olnó cikksorozat folytatása —
kimaradt.

— Rubinyi Mózes egyetemi
magántanár. A kultuszminiszter
Rubinyi Mózes nyugalmazott
középiskolai tanárt a szegedi
tudományegyetem a „Nyelv-
tudomány és irodalomtörténet
határkérdései” című tárgy köréből
egyetemi magántanárként történt
képzésében megerősítette.

— A MIKEFE Igazgatósága
felkéri a tanoncokhoz és ke-
tőképzőtelep volt növendé-
keit, hogy címüket az egyesü-
let központi irodájával (XIV.,
Hermina-ut 40. körúljék.

— Beszámoló a Zsidó Világ-
kongresszus működéséről. A
Zsidó Világkongresszus ma-
gyarországi szekciójának Or-
szágos Bizottsága március hó
30-án, vasárnap délelőtt 11
órákor a Pesti Izr. Hitközség
dísztermében rendezés ülést
tart, melyen jelen lesz dr.
Gerhardt M. Riegner a Zsidó
Világkongresszus központi ve-
zetőségének tagja, aki beszá-
mol a Zsidó Világkongresszus-
nak a háború folyamán és a
háború befejezése óta kifejtett
működéséről. Érdeklődőket szí-
vesen lát a Világkongresszus.

— Baranya-ünnepély. A
Rabbiképző Intézet templomá-
ban március 29-én, szombati
nap délelőtt 10 órákor a „Tar-
but” gimnáziumának 30 növén-
dékét avatják bar-mievává.

A BUDAI CHEVRA KADISA
farkasréti és ébudai temetőiben a
SIROK ÁPOLÁSA
megkezdését.

Befizetések a Központi Irodában; XII. Maros-u. 16
(telefon: 160-230), valamint a farkasréti izraelita
temetőben eszközölhetők.

Parókák, hajpótrészek

békebeli minőségben és kivitelben
Valódi p e l l p a r ó k á k

ALTSCHÜLER E.

BUDAPEST, VII., ORÁNYI-UTCA 12

— A Szocialista-Cionisták
(Ichud-Mapáj) Pártja március
24-iki összejövetelén az itt idő-
ző palesztinai Mosé Walter
tartott nagyszerű előadást az
ereci népszokásokról. Bizonyos,
mondotta, hogy a világ minden
részéről összeverődött zsidók
bizonyos szokásokat magukkal
hoztak a ezek egygyékvácsoló-
dása egy lassú és hosszú fo-
lyamat melynek még csak a
kezdőn tartunk, de amelynek
körvonalai egyre szebben bon-
takoznak ki. Magát a héber
nyelvet is egészen másképpen
beszéli a magyar, a német, a
lengyel zsidó, mint mondjuk az
angol, vagy amerikai zsidó, de
ami csodálatos: a gyermekek
már teljesen egyforma hébert
beszélnek, függetlenül attól,
honnét kerültek ők, vagy szü-
leik Erecbe. Beszéltek ezután
egyes máris népszokásokról
érdekeségeiről, melyek a zsidó
jellem megváltozásában is nagy
szerepet játszanak. Az előadás
előtt, a műsoros részben a há-
rom Paragó testvér szerepelt,
kik külön-külön és együtt is a
fiatal zsidó zeneművészek leg-
teljesebbekébbjei. A legközelebbi
összejövetel (márc. 31-én d. u.
6 óra, Fürst S.-u. 21/b.) Elő
Újság-ját Berg József dr. fő-
rabbi szerkeszti.

— Orthodox vallásos felőre
a Róthban. Április 1-én reg-
gel fél 8 órákor a rádió ortho-
dox felőrt közvetít. Beszédet
mond: Jungreis Sándor gyön-
gyösi főrabbi. A zenei részt
összeállította Speiser Márton a
Karczy-utcai főtemplom kar-
nagya, körreműködik Fisch Jó-
zsef főkantór és Stern Robert a
14 éves gyermekművész. A bari-
tonosát Kollmann Armin-
énekli.

— A Magyar Zsidók Orszá-
gos Egyesületének Női Osztálya
április hó 19-én, szombaton
6 órákor a deportációk követ-
keztében magukra maradt nők
és fiatalok számára műsoros
teendőt rendez Andrassy-
ut 81. sz. alatti (volt Fészek-
kavéház) klubhelyiségeiben.
Tea-egy ára 5 forint. Jegyek
a helyszínen kaphatók d. u.
3-6-ig.

— Gyermekrajz kiállítás. A
Pesti Izraelita Hitközség Gim-
náziuma és a Szent Domonkos-
utcai általános iskola gyer-
mekrajz kiállításának a meg-
nyitása vasárnap délelőtt nagy-
számú érdeklődő közönség
jelenlétében történt meg. A ki-
állítást Szabolcs Nándor tanka-
rúrti főigazgató és Gellert
Endre, a Pesti Izraelita Hit-
község tanfelügyelője nyitotta
meg a rámutattak ezeknek a
gyermekrajzoknak értéke,
művészi és pedagógiai jelen-
tségére. A kiállítást Rácz
Klára rendezte. A kiállítás
részletes ismertetésére követ-
kező számunkban visszatér-
rünk.

SIRKŐ LÖWY-NEL BUDÁN

II., Fő-utca 79. Leszállító
(Ganz-utcai villamos megállónál) árak!

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára